

NÉPÚJSÁG

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

A templomtól a Víkendtelepig Iskolakezdés bojkottra való felhívással

Az idén több iskolában is elmaradhat az ünnepélyes megnyitó

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Országsszerte a tiltakozásra, az első két iskolai nap bojkottálására, a kormány- és az elnöki palota előtti tüntetésre, az ünneplés nélküli évnyitóra való felszólítás légkörében közeledik az iskola-kezdés napja. Az ágazati szakszervezetek továbbra sem értenek egyet az oktatásügyet érintő megszorításokkal, átalakításokkal, amelyek során országos viszonylatban 507 óvoda, iskola veszítette el önállóságát. Bízunk abban, hogy a 30.000 pedagógus – akiket a kormány épülete elé várnak – feltételezett elégedetlensége meghallgatásra talál.

Bodolai Gyöngyi

– Nem jogos a munkabeszüntetés az oktatási rendszerben. Minden tanár megkapta a katedrájából hiányzó két órát, az iskola-összevonások következményeit is követni fogják, és ahol működési rendellenességet észlelnek, közbe fognak lépni – ígérte a tanügyminiszter válaszként az oktatásügyben tevékenykedő szakszervezeteknek.

A tények ismeretében megkérdeztünk néhány iskolaigazgatót megye-központunkból arról, hogy hogyan szervezik meg a becsengetést, hogyan próbálják megvalósítani, hogy a szakszervezet felhívásának is eleget tegyenek, és az előkészítő osztályt kezdő gyermekeket se fosszák meg

(Folytatás a 4. oldalon)

2025. szeptember 5.,
péntek

LXXVII. évfolyam
199. (22065.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 2⁶⁰ lej)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Kerekes István lett a világ legjobb fotója

A Marx József Fotóklub egykori tagja, jelenleg a Mosonmagyaróváron élő, marosvásárhelyi születésű Kerekes István Kínában átvette a Nemzetközi Fotóművész Szövetség (FIAP) Legjobbak legjobbjá (Best of the Best) kitüntetését.

2.

Lábbusszal az iskolába

Kedden Nyáradszeredában újra elindul a nagy sikerű Lábbusz program, azaz szervezetter, önkéntesek kíséretében gyalogolnak reggelente iskolába a gyerekek.

4.

Hova jártak shoppingolni a marosvásárhelyiek száz évvel ezelőtt?

Aki a város régi kereskedőinek történetébe szeretett volna betekintést nyerni, olyan ismereteket szerezhetett, amilyenekről nemigen esik szó manapság.

5.

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálót végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk (plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával))
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

INGYEN
FIZIOTERÁPIA
küldőpapírral!
SZEPTEMBERI
AJÁNLAT:
+ 2 NAP BÓNUSZ
INGYEN

- Ingyenes kivizsgálás és kezelés küldőpapírral!
- Performáns és modern gépek!
- Fiatal és jól képzett személyzet!

Marosvásárhely,
Hadsereg tér 45. szám
Tel. 0772 070 391

SZEPTEMBER

5

PÉNTEK

Ma **VIKTOR** és **LŐRINC**,
holnap **ZAKARIÁS** napja

Az év **248.** napja, hátravan **117** nap

IDŐJÁRÁS

Többnyire napsütés

Hőmérséklet:

max.: **31 °C**
min.: **11 °C**

naptár

Isten éltesse!

ZAKARIÁS: a héber eredetű Ze-karja, Zecharja latinositott alakja. Jelentése: Jahve ismét megemlékezett.

VALUTAÁRFOLYAM BNR: 2025. szeptember 4.	
1 €	5,0772 lej
1 \$	4,3611 lej
100 Ft	1,2892 lej
1 g arany	496,2661 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai		
37, 13, 42, 18, 35 + 16	NOROC PLUS: 3 9 6 8 4 8	
10, 37, 29, 16, 12, 3	SUPER NOROC: 0 9 3 3 8 6	
46, 3, 21, 20, 31, 5	NOROC: 3 5 9 7 6 0 0	

M E G Y E I H Í R E K

A Református Kollégium tanévnyitója

A Marosvásárhelyi Református Kollégium hálaadó istentiszteletekkel indítja az új tanévet, a következő program szerint: szeptember 7-én, vasárnap 10 órakor kezdődik a Csillag csoport óvodai tanévnyitója a Cserealjai Református Egyházközségben, majd 12 órától ugyanitt a Szivárvány csoporté. Vasárnap 17 órakor veszi kezdetét a bölcsődei tanévnyitó a Gecse Utcai Református Egyházközségben. Szeptember 8-án, hétfőn 9 órakor az elemi, középiskolai, líceumi, posztlíceumi tanév kezdetéért adnak hálát a vártemplomi istentiszteleten. Az igehirdetés után bemutatják az előkészítő osztályosokat, majd a IX.-es diákok és a tanárok hagyományos fogadalomtétele következik.

Utcai étel (street food) piknik a várban

A hét végén a marosvásárhelyi vár udvarán a művészeti zakuszkafesztivállal párhuzamosan (amelyről Műsorkalauz mellékletünkben tájékoztatjuk olvasóinkat) street food piknikre kerül sor a Mercur Creativ Egyesület szervezésében. A látogatók négy kontinens ínycségeit, egyébek mellett thaiföldi ételeket kóstolhatnak, különleges édességekből sem lesz hiány. A rendezvény „sztárja” a zakuszkafagylalt lesz. A bátrabb inyencek pénteken és szombaton különféle szöszök alapanyagainak felismeréséről szóló versenyen is részt vehetnek. A fesztivál pénteken 15, szombaton és vasárnap 13 órától látogatható 22 óráig.

Községi napok Maroskeresztúron

A hét végén, szeptember 6-7-én tartják Maroskeresztúron a községi napok rendezvénysorozatát, ahol gyerekprogramok, helyi termékvásár, kulturális események, valamint koncertek várják a szórakozni vágyókat. Szeptember 6-án, szombaton 12 órától a helyi polgármesteri hivatal elől indul a Keresztúron biciklivel című kerékpáros felvonulás, 13 órától pedig az aranylakodalmukat ünneplő párokat köszöntik. Fellépnek többek között Gyárfás Kinga, Bodó Csaba, Mike Zetter, US, Gentiana, a No sugar, valamint a Desperado. 22.30-tól tűzijáték zárja a napot. Szeptember 7-én, vasárnap fociturnét tartanak a helyi műfüves pályán.

Mesedélután a gyermekkönyvtárban

Minden hónap második csütörtökén, így legközelebb szeptember 11-én 18 órától mesedélutánra várják az 5–12 éves gyermekeket a Maros Megyei Könyvtár gyermekrészlegére. Az együttlétlen a mesehallgatás mellett olyan kreatív tevékenységekre is sor kerül, amelyek a mesét a valósággal hozzák összefüggésbe.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A marosvásárhelyi Kerekes István lett a világ legjobb fotósa

A Marx József Fotóklub egykori tagja, jelenleg a Mosonmagyaróváron élő, marosvásárhelyi születű Kerekes István Kínában átvette a Nemzetközi Fotóművész Szövetség (FIAP) Legjobbak legjobbjá (Best of the Best) kitüntetését az elmúlt két év eredményei alapján. Ezúttal a művész egyéni fotókiállítását is megnyitották a díjazás helyszínén.

Kerekes István Kínában a 2023-as és 2024-es FIAP Best of the Best díjat vette át, egyéni kiállítása mellett a FIAP (Nemzetközi Fotóművészeti Szövetség) világtalálkozót is szervezett, amely egy tizenegy napos fotótúrával volt egybekötve. A gálának, amelyen 59 ország 371 fotósa mellett mintegy száz kínai vendég vett részt, a kínai Hunan tartomány Csangsa nevű városa adott helyet egy hipermodern kulturális központban, ahol Kerekes István fotóiból összeállított diaporámaít is levetítették.

A Nemzetközi Fotóművész Szövetségnél a Legjobbak legjobbjá világ bajnoki elismerés a legrangosabb kitüntetés, amit el lehet érni fotópályázatok által. 2010 óta ítélik oda, eddig kilenc személy kapta meg: Európából

Kerekes István a harmadik, Magyarországról az első, és az összes közül a legfiatalabb. Évente körülbelül 80-100 országban szerveznek a FIAP égisze alatt fotópályázatokat. Ezeken a versenyeken a különböző kategóriadíjak mellett odaítélnek egy fődíjat, a Szalon legjobb szerzője néven, a díjak és a bejutások alapján. 2023-ban 42 versenyen, 2024-ben 89 versenyen kapta

meg a Szalon legjobb szerzője fődíjat, és ezzel mindkét évben a világranglista élén végzett. Kerekes István erőssége a portré, a szocio-, a természet- és sportfotó, a fotózsnalisztika és az utazás témájú fényképek. „Az elismerések ösztönöznek, és azt mutatják, hogy jó úton járok” – nyilatkozta többek között a kitüntetés után a sajtónak a fotóművész. (v.gy.)

Kirándulás Parajdra

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja kirándulást szervez 2025. szeptember 20-án Parajdra, a töltöttkáposzta-fesztiválra. Várjuk a jelentkezőket! Támogatni szeretnénk a parajdiakat. Érdeklődni a 0265/264-442 vagy 0744-928-299-es telefonszámokon lehet naponta 9-14 óra között.

Igényelhetők az energiatulványok

A rászoruló marosvásárhelyiek igényelhetik a villanyszámlák kifizetésénél a havi 50 lejes támogatást jelentő energiatulványt. A támogatásra azok az egyedül élő személyek jogosultak, akiknek a nettó jövedelme legfeljebb 1940 lej, valamint azok a családok, amelyekben a családtagok egy főre jutó nettó jövedelme legfeljebb 1784 lej. Az igényléseket a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság Dózsa György utca 9. szám alatti székhelyén (földszint, iktató) fogadják. Szükséges iratok: a helyszínen beszerezhető vagy online letölthető kérvény, egy villanyszámla és a családtagok személyi igazolványa. Azoknak, akik már részesülnek a minimális jövedelemtámogatásban, csak egy villanyszámlát kell bemutatni, nem kell külön kérvényt leadni.

Vb-selejtezők

Teljes nagyüzem az európai csoportokban

Szombtig teljes nagyüzem lesz a 2026-os labdarúgó-világajnokság európai selejtezősorozatában, ugyanis a márciusban rajtolt hat csoport után a másik hatban is megkezdődnek a küzdelmek, így a három nap alatt 24 mérkőzést rendeznek.

A többi között olyan sztár csapatok kezdik meg a vb-selejtezőket, mint a németek, a legutóbb vb-döntős franciák, az Európa-bajnok spanyolok vagy éppen a magyarokkal azonos kvartettben szereplő, júniusban Nemzetek Ligája-győztes portugálok.

Mint a négy együttes idegenben kezd, a legnehezebb dolga várhatóan a franciáknak lesz, akik Ukrajnával találkozhatnak a lengyelországi Wroclawban.

A százszázalékos csapatok közül a hollandok a Jan Urban személyében új szövetségi kapitánnyal érkező lengyeleket fogadják, míg a bosnyákok San Marinóban, az osztrákok pedig hazai pályán Ciprus ellen folytathatják a sikersorozatukat, a négy győzelemnél tartó norvégok ezúttal szabadnaposak lesznek.

Az Eb-ezüstérmes angolok Andorra ellen gyűjthetik be a negyedik diadalukat, a vb-bronzérmes horvátok pedig a Feröer szigeteken menetelhetnek tovább a vb-résztétel felé.

A 12 csoportból az első helyezettnek kijutnak az Egyesült Államokban, Mexikóban és Kanadában rendezendő világajnokságra, amelyen először szerepel majd 48 csapat. A második helyezettnek a jövő márciusi pótselejtezőn küzdhetnek tovább a vb-résztételért.

A program

Európai vb-selejtezők, 5. játéknap:

- * A csoport (tegnap, lapzártá után játszották): Szlovákia – Németország, Luxemburg – Észak-Írország;
- * B csoport (ma): Svájc – Koszovó, Szlovénia – Svédország;
- * C csoport (ma): Dánia – Skócia, Görögország – Fehéroroszország;
- * D csoport (ma): Ukrajna – Franciaország, Izland – Azerbajdzsán;
- * E csoport (tegnap, lapzártá után játszották): Grúzia – Törökország, Bulgária – Spanyolország;
- * F csoport (szombat): Örményország – Portugália, Írország – MAGYARORSZÁG (TV: M4 Sport, DigiSport 2);
- * G csoport (tegnap, lapzártá után játszották): Litvánia – Málta, Hollandia – Lengyelország;
- * H csoport (szombat): San Marino – Bosznia-Hercegovina, Ausztria – Ciprus;
- * I csoport (ma): Moldova – Izrael, Olaszország – Észtország;
- * J csoport (tegnap, lapzártá után játszották): Kazahsztán – Wales, Liechtenstein – Belgium;
- * K csoport (szombat): Lettország – Szerbia, Anglia – Andorra;
- * L csoport (ma): Montenegró – Csehország, Feröer szigetek – Horvátország.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐHELYETTES:
Vajda György
LAPSZERKESZTŐ:
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Újból elutasította az EB a Minority SafePack kezdeményezést

Az Európai Bizottság ismét az őshonos nemzeti kisebbségek ellenében döntött

Már másodszor utasítja vissza a jogalkotást az Erdélyből indult, a nemzeti kisebbségek védelmét célzó európai polgári kezdeményezés esetében az Európai Bizottság. A Székely Nemzeti Tanács által a nemzeti régiók támogatásáért indított kezdeményezés ügyében szeptember 3-i döntésében a Bizottság elutasította a jogalkotást, mert értékelése szerint már megfelelő és elegendő lépést tettek az őshonos kisebbségek támogatásáért. Négy évvel ezelőtt ugyanígy döntött az EB a Minority SafePack kezdeményezés esetében is.

A nemzeti régiós kezdeményezés azt kérte, hogy a kohéziós alapok elosztásakor az uniós intézmények legyenek tekintettel az etnikai és nyelvi szempontból a többségtől eltérő régiók sajátosságaira. Az RMDSZ oroszlánrészt vállalt az erdélyi aláírások összegyűjtésében, az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója, a FUEN szintén felkarolta a kezdeményezést, és több tagállamban hozzájárult annak sikeréhez. Vincze Loránt EP-képviselő, a FUEN elnöke az európai polgári kezdeményezések parlamenti jelentéstevőjeként kezdeményezte az aláírásgyűjtés meghosszabbítását a világvárvány idején.

„Elkeserítő és felháborító az EB döntése, amely sajnos nem váratlan. A Bizottság ugyanis következetesen kerüli a párbeszédet és az érdemi megoldások keresését az őshonos kisebbségek ügyében. Egyszerűen nem akar tudomást venni róluk. Most azt mondja, hogy nincsen lehetősége meghatározni a nemzeti régiókat, és nem gondolja úgy, hogy a kisebbségek által lakott régiókat hátrányos megkülönböztetés éri a kohéziós politikában. A Bizottság azt is állítja, hogy a jelzett problémák már megoldódtak, mi viszont semmilyen intézkedést nem láttunk, azok hatását nem éreztük. Az Európai Bizottság elszakadt a polgároktól, hiszen az őshonos nemzeti és nyelvi kisebbségekhez tartozó mintegy ötvenmillió európai polgár véleményét másodszor is semmibe vette” – kommentálta a döntést Vincze Loránt.

„Azt is fel kell róni az Európai Bizottságnak, hogy igyekszik megtartani kizárólagos törvénykezdeményezési hatáskörét. Ez demokráciadeficit, jogállamisági probléma. A lisszaboni szerződés több mint tíz éve lehetőséget biztosít az európai polgároknak, hogy a polgári kezdeményezések intézménye révén beleszóljanak az Európai Unió működésébe, de eddig minden egyes kezdeményezésnek ugyanaz lett az eredménye: semmi. Ez elfogadhatatlan. Az SZNT minden bizonynyal elkészíti a maga értékelését. A küzdelem azonban az őshonos nemzeti közösségek ügyének európai támogatásáért folytatódik” – mondta az RMDSZ európai parlamenti képviselője. *(RMDSZ-közlemény)*

Több száz tonna kábítószer-alapanyagot foglaltak le

Az amerikai hatóságok összesen mintegy 316 tonna súlyú kábítószer-alapanyagot foglaltak le Mexikó partjainál két Kínából érkező hajó fedélzetén – jelentette be a főváros, Washington D.C. szövetségi ügyésze szerdán.

Jeanine Pirro a texasi Pasadenában tartott sajtótájékoztatón számolt be az intézkedésről, amivel kapcsolatban elmondta, hogy a szállítmány címzettje az Egyesült Államokban külföldi terrorszervezetként nyilvántartott mexikói Sinaloa drokartell volt. A tájékoztatás szerint a kémiai összetevőket összesen 1300 hordóban szállították, amelyek 164 tonna benzil-alkoholt és 151 tonna N-metilformamidot tartalmaztak. Az ügyész megállapította, hogy a lefoglalt anyag összesen mintegy 200 tonna metamfetamin szintetikus kábítószer előállítására lenne elegendő, aminek utcai értéke 569 millió dollár. Todd Lyons,

a szövetségi Bevándorlási és Vámvégrehajtás (ICE) megbízott igazgatója elmondta, hogy a hatósági művelet a kábítószergyártás ellátási láncát vette célba. Marco Rubio amerikai külügyminiszter szintén szerdán közölte, hogy újabbak is követhetik a keddi katonai csapást, amelyben egy Venezuelából indult, a feltételezések szerint Egyesült Államokba szánt kábítószert szállító hajót semmisített meg az amerikai hadsereg.

„Többé nem ülünk tétlenül, hogy csak nézzük, amint ezek az emberek le-föl hajóznak a Karib-tengeren, mint valami sétahajó, ez nem fog többé megtörténni” – fogalmazott. „Ami megállítja őket, az az, ha szétrobbantjuk őket” – tette hozzá a külügyminiszter, és rámutatott, hogy Donald Trump elnök rendelkezik a felhatalmazással arra, hogy „sürgős körülmények esetén megszüntesse az Egyesült Államokat fenyegető közvetlen veszélyeket”. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

4,69 millió nyugdíjas Romániában

Idén augusztusban 4.689.262 nyugdíjast tartottak nyilván Romániában, 4199-cel kevesebbet, mint az előző hónapban; az átlagnyugdíj 2770 lej volt – derül ki az Országos Nyugdíjpénztár (CNPP) csütörtökön közzétett adataiból. A nyugdíjkiadások teljes összege az év nyolcadik hónapjában 12,988 milliárd lej volt. A nyugdíjasok közül 547.146-an korábban a mezőgazdaságban dolgoztak, ők átlagban 716 lejes nyugdíjban részesülnek. Az állami nyugdíjrendszerben nyilvántartott személyek közül 3.753.893-an jogosultak teljes öregségi nyugdíjra, közülük 2.148.816-an nők. Az átlagnyugdíj ebben a kategóriában 3099 lej volt. Idén augusztusban 3488 személy részesült karkedvezményes öregségi nyugdíjban (az átlagnyugdíjuk 3938 lej volt), 85.276 személy részlegesen karkedvezményes nyugdíjban (az átlagnyugdíjuk 2760 lej volt) és 404.271 személy rokkantsági nyugdíjban (az átlagnyugdíjuk 1113 lej volt). Túlélő hozzátartozói nyugdíjat 442.235 személy kapott (az átlagnyugdíjuk 1497 lej volt), 98 nyugdíjas pedig szociális segélyben (átlagosan 540 lejben) részesült. *(Agerpres)*

Alkotmánybíróságra kerülhet a bírák és ügyészek nyugdíjazását szabályozó törvénytervezetet

A legfelsőbb bíróság megtámadja az alkotmánybírószágon a bírák és ügyészek nyugdíjazását szabályozó törvénytervezetet, amelyért a kormány felelősséget vállalt a parlamentben. Mint ismeretes, a romániai bírák és ügyészek 48-49 évesen vonulnak nyugdíjba, és az átlagnyugdíjuk meghaladja a 24 ezer lejt. A vezetői tisztséget betöltött bírák juttatása a 35-40 ezer lejt is eléri. A kormány által előterjesztett törvénytervezet megszab egy 10 éves átmeneti időszakot, amelynek a végére 65 évre nő a bírák és ügyészek nyugdíjkorhatára, a nyugdíjra jogosító szolgálati idő pedig a jelenlegi 25 évről 35 évre emelkedik. Emellett a nyugdíjuk az utolsó nettó fizetésük 70 százaléka lesz a jelenlegi 100 százalék helyett. Ezt az intézkedést vétőzná meg a legfelsőbb bíróság. *(Agerpres)*

AKTUÁLIS

Vajda György

Nagy port kavart fel a közigaztményekben és közigazgatásban dolgozó apparátus leépítése. Nem akarok a statisztikák elemzésébe bocsátkozni, hiszen ezt megteszik a szakértők, csupán azoknak az egyszerű állampolgároknak a több évtizedes tapasztalatára szeretnék hivatkozni, akiknek dolguk akadt közhivatalokban. És azt is előrebocsátom, hogy a közalkalmazottak között is vannak kivételek, akik valóban szakmai szeretettel, segítőkészen a lakosság szolgálatában végzik a munkájukat.

Azt tudni kell, hogy a 2010. június 30-án kibocsátott 63-as számú sürgősségi kormányrendelet a lakossági arányhoz mérten szabja meg a helyi önkormányzatok alkalmazottainak létszámát. Ez egyfajta kötelező megkötés a polgármesteri hivatalok számára, és az is köztudott, hogy néhány éve zárolták a közalkalmazotti állásokat. Mindezekről eltekintve – tegyük hozzá –, amennyiben csökken – és településeinken ez a tendencia –, illetve nő a lakosság létszáma, attól még nem változik a polgármesteri hivatalokban vagy akár a közigaztményekben elvégzendő **munka** volumene sem a vidéki, sem a nagyvárosi önkormányzatoknál. És itt van a kutya elásva. Ugyanis évtizedekkel ezelőtt már szóba került a politikai körökben a közigazgatás átszervezése, akár a megyék átrajzolása, a bürokrácia csökkentéséért. Ennek kapcsán pedig szóvá tették, hogy digitalizálni kellene a közhivatalokat. Nos, az utóbbira vonatkozó erőfeszítések igencsak lemaradtak az átszervezési szándék mögött, illetve az előbbiről valahogy megfeledkeztek az utóbbi hiányossága miatt. Nem mondom,

hogy nem történt előrelépés, különösen az adó és pénzügyi hivatalokban, ahová már elektronikusan lehet beküldeni a pénzügyi jelentéseket. Igaz, még vannak intézmények, ahol ezenkívül még mindig kérnek bizonyos okiratokat is. Hasonlóképpen a helyhatóságok adó- és illetékosztályain is lehetővé tették néhány éve az online adósságtörlesztést. Számos más közhivatal, mint a gépkocsilajstromozási vagy akár a személyi nyilvántartó is óriási lépéseket tett a digitalizálás felé. És ez a jó út, amelyen haladnia kellene a kormánynak. Mert akkor biztos, hogy nem lenne szükség annyi közalkalmazotttra. S hogy miért késett, késik mindez? Egyrészt, mert kényelmes volt a felduzzasztott hivatalokban dolgozni, vagy inkább mímelni a munkát, az „úgy is eltelik a nyolc óra” fel fogás szerint. Sajnos, tudomásom szerint még mindig több Romániában a szolgáltatásban dolgozók – ideértve a közalkalmazotti szférát is – száma azon termelőkénél, akik gyakorlatilag közvetlenül hozzájárulnak a nemzeti bruttó össztermékhez (GDP), és kigazdálkodják az államnak az előbbiek juttatását. Ezért is növelnék a nyugdíjkorhatárt – de ez egy másik történet. Valljuk be azt is, hogy a bürokrácia balkáni mentalitása széles teret adott a korrupciónak. A közigazgatási törvény kimondja, hogy bármely hivatalos beadványra a közhivatal köteles 30 napon belül valamilyen választ, megoldást találni. Ki nem járta meg úgy, hogy a felgyűlt munka és dossziék miatt bármely közhivatalban valamilyen okirat csak úgy „eltűnt” a fiók alján, és ha némi „figyelmesség” az ívek közé került, mindjárt

A leépítés színfala mögött

gyorsabb lett az ügyvitel? És ez mindenkinek jó volt. Az államnak, mert a közalkalmazotti szférában dolgozók létszámával nem kellett a munkanélküliek sorait duzzasztani, a közalkalmazott – bár sok esetben panaszkodott a fizetésre – az említett módon kiegészíthette a jövedelmét, a szolgáltatásban részesülő pedig örvendett, hogy végre léptek az ügyében, és ezért sem „köpött”. És mai napig is sok helyen él az a mentalitás, hogy a közalkalmazottak szívességet tesznek az ügyfélnek, és nem egy közszolgáltatást végeznek. Biztosan megtörtént másokkal is, hogy fennhéjázóan, arrogánsan válaszoltak vagy intézték el az ügyüket, mintha szívességet tett volna a tisztviselő. A közigazgatási törvény csavarja, hogy nagyon nyomós okkal lehet leépíteni – kitenni állásából – közalkalmazottat, ezért a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalban sem történhetett meg az a fajta váltás, amelyet a munka hatékonysága érdekében megígért megválasztása után a jelenlegi városvezető.

Az ügyintézés másik kategóriája az önkormányzati projektmenedzselés. Mert az abszurd, hogy jelenleg, ha egy komolyabb beruházást kell megvalósítani, a (papír) bürokrácia miatt minimum három évet kell várni, ameddig a tervből ásonyom lesz a terepen. És hát ez az állapot is jó volt egyeseknek, mert magasabb szinten is lehet(ett) kiláncselni engedélyváltásért, a kivitelező kiválasztásáért stb. Amennyiben ezen a téren sem változik a helyzet, akkor a munkát a hivataloknak ki kell szervezniük, vagy valamiféle „külső” szolgáltatást kell létre-

hozni, azonban ez amolyan cseberből vederbe megoldás, mivel a kifejtett munka értékét ígyis-úgyis a polgármesteri hivataloknak az adófizetők pénzéből kell törleszteniük.

Ezért is feltételezem, hogy amennyiben felgyorsítanak a közigaztmények digitalizálását Romániában, mindezek a „jó szokások” megszűnnének, vagy legalábbis elejét lehetne venni e fanarióta megoldásoknak. És egy kicsit felgyorsulna az ország fejlődésének a ritmusa is. Tegyük hozzá, az is igaz, hogy vannak olyan hivatalok, ahol a digitális rendszerben annyira foglaltak az ügyintéző ablakok, hogy hónapokkal előre kell programálni, és elakadhat itt-ott az eljárás, de ezen talán lehetne segíteni, mert ha akarát van, mindent lehet javítani. És hogy ne menjünk messze a jó példával, Magyarországon működik az ún. kormányablak, amelyen keresztül hatékonyan nagyon sok közigazgatási, személyazonossági és adóügyet lehet rendezni, akár a határon túlról is. Olvasóink közül sokan kihasználták már ezt a lehetőséget, tapasztalhatták, miként működik a rendszer.

A bürokrácia leépítéséhez, a digitalizálás felgyorsításához pedig mentalitásváltásra, az oktatási rendszer célirányos szervezésére a digitális kompetenciák irányába és generációváltásra is szükség van. A közügyek intézése – legyen az magánszemélyek, önkormányzatok vagy állami intézmények szintjén – tükrözi egy adott ország civilizációját, társadalmi komfortjának mérvadója. Ha valóban a civilizált európai országok sorába akarunk tartozni, akkor meg kell értenünk, hogy ideje már e téren is lépni. Pláne, ha a gazdasági körülmények miatt erre kényszerít a helyzet.

Iskolakezdés bojkottra való felhívással

(Folytatás az 1. oldalról)
az ünneplésüket jelentő első nap élményétől.

Egyelőre úgy tűnik, hogy a tanintézmények zömében a hosszú beszédekkel járó ünnepség nélküli kezdéssel értett egyet a tanárok többsége. Másutt még várják, hogyan akarnak eljárni a pedagógusok, arra törekedve, hogy a mindkét oldalról érkező elvárásnak eleget tegyenek.

Hajdú Zoltán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója arról tájékoztatott, hogy nem lesz az udvaron ünnepség, az igazgató és az iskolalelkész rövid üdvözlését követően a tantermekben fogadják az első osztályfőnöki órára a diákokat.

Kívételt jelent a Horea utcai épület, ahova az alsó tagozatos gyermekek járnak, akiknek ünnepélyesen átadják a játszótérrel, sportpályával kibővített iskolaudvart, és az előkészítő osztályosoknak is biztosítják az életre szóló élményt.

Benedek Zsolttól, a Református

Kollégium igazgatójától megtudtuk, hogy diákjaik hétfőn kilenc órától a Vártemplomban kezdenek, tanévnyitó ünnepi istentiszteleten.

Az önállóságát elnyert Római Katolikus Teológiai Líceum tanulói szeptember 8-án, Kisboldogasszony napján fél 12 órától hálaadó szentmisén vesznek részt a Keresztelő Szent János-plébániatemplomban, így mondva köszönetet azért, hogy az önállóságát elnyert iskolában kezdhetik a tanévet.

A Szász Adalbert Sportlíceumban a pedagógusok döntenek el, hogyan járjanak el a kilenctől tíz óráig tartó évnnyitón, ahol meghívottak nem lesznek, de nem feledkeznek meg az előkészítő osztályosok fogadásáról, és arra kérik a tanárokat, hogy előre jelezzék, ha az első osztályfőnöki órán a tanteremben akarnak találkozni diákjaikkal – tájékoztatott *Csiki Zsolt* iskolaigazgató.

Az idén is különleges meglepetést tartogat a 7-es Számú Általános Iskola tanévnyitója, amely hétfőn délután 5 órától a Víkendtelepen

zajlik, zenével, fagyaltoskocsival, piknikkosarakkal. A tanári gyűlést másnap tartják az iskolában – nyilatkozta *Körtesi Sándor* igazgató. Bár nem értenek egyet minden, az oktatásügyet érintő döntéssel, a gyermekekre való tekintettel ezt a megoldást választották – tette hozzá.

– Nem sztrájkra buzdítottuk a pedagógusokat, a bojkott pedig arról szól, hogy nincs okunk a fesztivizmusra, miután annyi negatív hatás érte az oktatási rendszert. Ezért arra kértük tagjainkat, hogy ünnepség helyett az osztályteremben tartsák meg az első osztályfőnöki órát. Megyénkben egészen más a helyzet, mint a fővárosban, ahol egész évben zajlott a tiltakozás. Azt is megértjük, hogy például egy iskola felújításának a befejezését, a felújított iskolában való tanévkezdést meg kell ünnepelni. Egyelőre várjuk a felmérések eredményét – nyilatkozta *Molnár Zoltán*, a Tanügyi Szabad Szakszervezet megyei szervezetének vezetője.

Új igazgató a marosszentgyörgyi iskolában

Lendülettel kezdik a tanévet

Szeptember 1-től új igazgató került a marosszentgyörgyi Szent György Általános Iskola élére. A vezetőségi cseréről, illetve a közelgő tanévre való felkészülésről a frissen kinevezett intézményvezetővel, Minor Borbála Erikával beszélgettünk.

Szeredai Vivien

A marosszentgyörgyi Szent György Általános Iskola csaknem 18 év után kapott új igazgatót – a leköszönő Csiki Angela személyes okokra hivatkozva vonult vissza pozíciójából. „Köszönettel és hálával tartozunk Csiki Angela igazgatónőnek, aki példaértékű szakmai igényességgel és rendíthetetlen odaadással vezette iskolánkat az elmúlt években. Köszönjük a folyamatos támogatást, az iskola fejlődéséért tanúsított elkötelezett munkáját, a kihívások bölcs és megfontolt kezelését, valamint a belénk vetett bizalmat, a megbecsülést és a megértést. Szívből kívánunk Önnek jó egészséget, további szép éveket és sok-sok örömet!” – olvasható az iskola Facebook-oldalán. Az intézmény munkatársai ugyanakkor gratuláltak Minor Borbála Erika tanárnőnek igazgatói kinevezéséhez, és sok sikert, erőt és ihletet kívántak neki. *Sófalvi Szabolcs*, Marosszentgyörgy polgármestere a kinevezésről szóló

Facebook-bejegyzésében úgy fogalmazott: meggyőződése, hogy az újonnan megbízott intézményvezető energiájával, víziójával és elhivatottságával folytatja és tovább fejleszti majd azt, ami eddig felépült.

Minor Borbála Erika lapunknak elmondta, hogy a tanári kar ragaszkodott ahhoz, hogy az új igazgató az iskola munkatársai közül kerüljön ki, mivel egy jól összeszokott közösségről beszélünk, amelynek tagjai többször bebizonyították már, hogy remekül tudnak együtt dolgozni. Hangsúlyozta, hogy azzal a feltétellel vállalta el a pozíciót, hogy nem mond le az osztályáról – elsősei mellett kezdi el a tanévet. „Tudom, hogy nagyon nehéz lesz, és remélem, hogy a Fennvaló ad erőt, hogy tovább tudjam vinni, amit elkezdtem. Délelőtt tanító néni leszek, Bori tanci, délután pedig kicsit igazgató néni” – mondta. Az intézményvezető kiemelte, hogy nagyon sokat jelent számára a támogatás, amit a kollégáktól kapott, illetve az, hogy az iskola aligazga-

tója, Frenț Laura több mint 20 éves tapasztalatával áll majd mellette, és segíti munkáját.

Az igazgató hangsúlyozta, hogy nagyon szerencsés helyzetben vannak, mivel sikerült az új oktatási törvény által előírt pluszórákat úgy elosztani az intézményen belül, hogy egyetlen tanártól sem kellett elbúcsúzni. Ugyanakkor a tanulók létszámával sem voltak gondok, nem kellett osztályokat összevonni. Idén három előkészítő osztály indul, összesen több mint 60 gyerekkel – az intézményben az új tanévben több mint 750 diák tanul majd. Az országos helyreállítási terv (PNRR) keretén belül a nyári vakáció alatt az iskola számos terme új bútorzatot, illetve oktatási segédeszközöket kapott. Minor Borbála Erika hangsúlyozta, hogy céljuk a legjobb körülményeket biztosítani ahhoz, hogy a diákok zavartalanul tanulhassanak és fejlődhessenek, azonban elengedhetetlen, hogy a tanulók vigyázzanak a felszerelésre.

A marosszentgyörgyi Szent György Általános Iskolában szeptember 8-án, hétfőn az eredeti terveknek megfelelően megnyitják a tanévet – az intézményben az oktatás nem szünetel.

Lábbusszal az iskolába

Nyárádszeredában indul, Marosvásárhelyen még várat magára

Amennyiben nem lesz tiltakozás, és jövő héten megkezdődik az új tanév, kedden Nyárádszeredában újra elindul a nagy sikerű Lábbusz program, azaz szervezeten, önkéntesek kíséretében gyalognak reggelente iskolába a gyerekek. Marosvásárhelyen a tanévkezdéskor egyelőre nem, viszont a polgármesteri hivatallal közösen, előreláthatólag októberben indítaná el ismét a Lábbuszt a Marosszéki Közösségi Alapítvány.

Menyhárt Borbála

Keddől Nyárádszeredában újraindul a Lábbusz, a nyárádsmenti kisvárosban immár negyedik éve, hogy elindul a gyerekek és szülők körében nagy sikernek örvendő program, az elmúlt tanévben mintegy ötven kisdiaák „utazott” reggelente lábbusszal, azaz a társaival együtt, gyalogosan iskolába – tudtuk meg *Veress Tündétől*, a program helyi koordinátorától.

Idén is két útvonalon lehet eljutni lábbusszal iskolába, egyiken Andrásfalváról kísérik a főtéri iskolába az elemi osztályosokat, a másikon pedig a főtérközeli és a tömbháznegyedben lakó gyerekekkel sétálnak el a tanintézetig. A kisdiakokat szülők, pedagógusok és helyi önkéntesek kísérik. Az előző évek tapasztalata az, hogy a csapatban gyalogoló gyerekek sokkal vidámabban, énekelve és teljesen felébredve érkeznek meg az iskolába. Ugyanakkor a szülők is szívesen vesznek részt önkéntesként a kísérő szerepkörben, a gyerekek számára pedig pluszmotiváció, hogy a reggelente lábbuszoszók matricákat gyűjtenek, és bizonyos számú matrica kigyűjtése után ajándékban részesülhetnek.

Partnerség az önkormányzattal

Mint ismeretes, Marosvásárhelyen az előző tanév vége felé, májusban a Marosszéki Közösségi Alapítvány kísérleti projektként elindította heti egy alkalommal a Lábbusz-Bicibusz programot, azaz pénteki napokon, reggelente gyalogosan, valamint kerékpárral juthattak el, több útvonalon, felnőttkíséret mellett iskolába a gyerekek. A Lábbusz Marosvásárhelyen is igen népszerű volt a gyerekek körében, több mint száz tanuló kapcsolódott be egyes útvonalakon. A diákokat önkéntesek, többek között a Maros Megyei Múzeum, valamint a megyei könyvtár munkatársai, illetve tanárok és szülők kísérték el péntekenként. A szervezők akkor azt mondták, a hamarosan kezdődő új tanévben is szeretnék folytatni a programot, mivel bebizonyosodott, hogy van rá igény. Érdeklődésünkre Gál Sándor, a Marosszéki Közösségi Alapítvány vezetője most elmondta, a jövő hét eleji iskolakezdéskor még nem indul be a Lábbusz program, azonban a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatallal való partnerségben a tervek szerint októberben elindítanák azt, és nemcsak heti egy nap, hanem hétfőtől péntekig mindennap csapatosan sétálnának iskolába reggelente a programba bekapcsolódó diákok. Az elképzelés az, hogy öt városi iskolával működnek majd együtt ezen a téren: a Bolyai Farkas Elméleti Líceumba, a Református Kollégiumba, a Művészeti Főgimnáziumba, a Dr. Bernády György Általános Iskolába, valamint a Waldorf-iskolába juthatnának el reggelente szervezeten a diákok, felnőtt önkéntesek kíséretében.

Iskolautcává alakul két tanintézet előtti szakasz

Gál Sándortól megtudtuk, emellett van egy különálló projektjük, aminek a részeként, előreláthatólag szeptember 22-től egy hónapon át két általános iskolába indítanak Lábbusz-járatokat, a Dacia és a Mihai Viteazul iskolákba. Ennek a projektnek a részeként e két tanintézet előtt ugyanakkor úgynevezett iskolautcát alakítanak ki, ami azt jelenti, hogy reggelente 7.40 órától 8.05 óráig le szeretnék zárni az útszakaszt a gépkocsiforgalom előtt, lehetővé téve, hogy a diákok biztonságban megérkezzenek a tanintézetbe. Az iskolák előtti útszakasz lezárásával arra bátorítják a lakónegyedből érkezőket, hogy ne autóval, hanem gyalog menjenek iskolába, és a szülőket is, hogy inkább így kísérjék el csemetéiket a tanintézetbe.

Számos terem új bútorzatot kapott, ahogy a kémiai laboratórium is

Fotó: Szeredai Vivien

Hova jártak shoppingolni a marosvásárhelyiek száz évvel ezelőtt?

Véget értek a nagy bulik, fergeteges koncertek, lejárt az idei Marosvásárhelyi Forгатag. Ahogy a szervezők ígérték, mindenki megtalálhatta a számára érdekes, értékes és tartalmas kikapcsolódást, a szórakoztató perceket. A Marosvásárhelyi Zsidó Hitközség és a Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület idén is a bensőséges és a város sokszínűségét hirdető rendezvényt, a zsidó-örmény gasztrokulturális mixet választotta, hiszen előző évben is pozitív visszhangra lelt ez a rendezvény. Aki a város régi kereskedőinek történetébe szeretett volna betekintést nyerni, olyan ismereteket szerezhetett, amilyenekről nemigen esik szó manapság.

Mezey Sarolta

A kínált program változatos volt, az Iskola utcai zsinagóga melletti épületben a zsidóság életéhez köthető kifejező szobrokat, kispasztikákat, grafikákat, köteteket tartalmazó Pollák-gyűjteményt lehetett megtekinteni.

Miközben egyesek a kiállítást szemlélték, az udvaron a fák árnyékában gyülekezők az örmény kereskedőkről kifüggesztett régi fotókat szemléltek.

A vendégeket *dr. Dub László*, a Zsidó Hitközség elnöke és *dr. Puskás Attila*, az örmény egyesület elnöke köszöntötte. Elmondták, hogy a vásárhelyiekhez hozzátartoznak azok a történelmi nemzetiségek, amelyek évszázadokon át gazdagították a várost, kezdetben gazdaságilag, utána kulturálisan. Ma a zsidóság és az örmények többsége is magyar anyanyelvű, kettős identitásúként élnek a városban. A zsidó és az örmény közösség létszáma történelmi okokból csappant meg és veszített gazdasági jelentőségéből, ennek oka az első világháború kiemelése, a trianoni szerződés, majd a második világháború.

Dub László és Puskás Attila

Fotók: Mezey Sarolta

Az örményeket is kuláklisra tették, megfosztották vagyonuktól, s jobb volt hallgatni arról, hogy valakinek örmény felmenői vannak.

Az örmény közösség azonban túlélte a történelem viharait, mindamellett, hogy a negyvenes évek végétől a kilencvenes évek végéig örménységről nem igazán beszélünk Marosvásárhelyen.

– Ezért tartjuk fontosnak, hogy az örmény és a zsidó hitközséggel

szervezett rendezvényekkel ezt az öntudatot felelevenítsük Vásárhelyen, és a jelenlegi lakosság megismerje a kulturális és gasztronómiai események révén is, hogy kik a zsidók, kik az örmények, mit adtak Marosvásárhelynek. Hálásak vagyunk azért, hogy Marosvásárhelyen van egy közösség, amely kíváncsi a történelmi múltra és erre kultúrára – fogalmazott Puskás Attila.

Örmény kereskedők a főtéren

A marosvásárhelyi örmény kereskedőkről vetített képes előadást hallhattunk a zsinagógában Puskás Attila jóvoltából. Láthattunk képeslapokat, amelyek az egykori üzleteket és ezek reklámjait ábrázolják, s megtudhattuk, hogy hová jártak „shoppingolni” a marosvásárhelyiek száz évvel ezelőtt vagy még korábban. Kiderült, hogy hol vettek ünnepi ruhának valót, kelméket, hol vásároltak fűszereket, kik voltak a bankok alapítói, kik működtették a különböző egyesületeket.

– Azok az emberek, akik a főtéren üzleteket működtettek, általában ismeretlenek a vásárhelyiek előtt. A megtalált képeslapok, kereskedések reklámjai árulkodnak arról, kik voltak a kor kereskedői. A korabeli képeslapok az 1800-as évek végéről és az 1900-as évek első feléből valók. Jóllehet az örmények az 1600-as évek második felében már kereskedtek Vásárhelyen, a főtéren egy Patrubány nevezetű kereskedő bérelt sátrat, Vásárhely csak a 18. században „fogadja be” őket. Ez azt jelenti, hogy házakat is építhetnek, itt lakhatnak. Azért is

fogadják be őket, mert pénzt, gazdasági fellendülést hoztak – fogalmazott az előadó.

A Dudutz-sarki fűszer- és csemegebolt

1848 után hihetetlenül virágzó kereskedelem kezdődött el Marosvásárhelyen, a főtér nagy részének üzleteit örmény kereskedők működtették a zsidók és mások mellett. Az erzsébetvárosi Csiky Emil egyik kereskedése a főtéren, a plébánia mellett volt, a jelenlegi Eldi üzlet helyén. Ő főként fűszerrel és csemegevel kereskedett. A másik üzlete a polgármesteri hivattal szemben volt, itt most is a Csiky család leszármazottai laknak. Az első kereskedő volt, aki Előpatakról szállította a borvizet a város lakosságának. Aztán a borszéki borvízre tért át.

További kereskedők: Lukács János, Petelei János, Petelei Márton, aki bőr- és fegyverkereskedést

Dudutz István és Ferencz fűszer-, festék- és gyarmatáruval kereskedett.

A Dudutz névre sokan ma is felkapják a fejüket, hiszen ma is él a Dudutz-sarok elnevezés, ahol Dudutz Ferencz fűszer- és csemegeboltja volt.

Ángádzsábur leves és csolent

Az érdeklődők az udvaron megkóstolhatták az örmény hurutos ángádzsábur levest, a diós édességet, a dalauzit, a zsidó csolentet. Nagy keletje volt ezeknek a finom éteknek, sorban álltak az emberek, mindenki meg akarta kóstolni ezeket a különlegesen finom ízeket. A hurutos levesbe több mint 3000 térszafülcskét bögyörgettek és töltöttek meg darált marhahússal. A leves főszakácsai Kántor Éva és lánya Anna, valamint Mánya Enikő voltak. A csolentet Rosenberg Dezső készítette és szolgálta fel a jelenlőknek. Elmondta, hogy ezt szom-

vitt, nádfonatgyárat üzemeltetett, termékeit exportálta, Bogdánffy István, aki rövidáru-, díszmű- és divatkereskedést folytatott, Izmael János női és férfigdivatcikket árult, Izmael Ferencz szövetekkel és selyemmel kereskedett, Pototzky Péter és Fogolyán Bogdán divatüzletet működtetett, Bocscsánczy Márton piperével és rövidáruval kereskedett, Dudutz János bőr- és vegyeskereskedést vitt,

batra szokták készíteni, amikor a zsidók nem dolgoznak, ezért pénteken szokták megfőzni, s éjszakára a sütőkemencébe tették, hogy másnapra is meleg maradjon. Paszulyból, gersliből (árpagyöngy), marhahúsból főzik, jó fűszeresen, 10-12 órán keresztül. Nem mellékes, hogy a rendezvényen kedves emberek kellemes beszélgetésekbe feledkezve kellemes órákat töltöttek együtt a zsinagóga udvarán.

A természet kalendáriumuma (DCLXXXV.)

Kiss Székely Zoltán

Sosem felejttem ezt a szép tekergést,
a játszi őszt, a porzó utakat.
Villámra kaptam lobogó kabátom
s csak mentem tűnő fellegek alatt.
Hol hön tűzött, hol elborult a nap fenn,
hol gyémánt volt a reggel, hol opál
s bizarr szeszéllyel váltogatta egymást
a zöld s a rőt, a lombos s a kopár.

Csak mentem boldog megfelejtkezéssel,
el-elmerengve s mégis éberen.
Húsz éve múlt, hogy megfordultam arra.
Húsz év... nagy ég! egész történelem!
Szemem kutatva járta be a tájat,
ott, azt a késő nyarat, kora őszt;
kerestem sok-sok régi ismerősöm
s mohón kerestem új s új ismerőst.

Ó, mennyi élmény, mennyi ismeretség!
Mezők, tavak, faluk és emberek!
Korán lehulló bársonyhamvú esték,
vacsorafüst, mely lustán tekereg!
Álmot kínált a lombos, szürke cserge
s a vályú álomúzó friss vizet.
Mulatva néztem, hogy a csűrhe kerge
futással legelőre mint siet...

Sikoltoztak az asszonyok a tóban,
ha tovavillant egy-egy vízipók.
Az ázott kender illata kísért, és
utánam vakkantottak a tilók.
Már így van ősszel... mindenütt a kendert
hányták ki, törték s verték rudakon,
a pozdorja sok szétszórt, régi csontként
fehéren kallódott a langy napon.

(...) Gyönyörű volt így menni, vándorolni!
De egyszer minden vándorhazatér.
A gyűrött gúnyát meg kell mángorolni
és tiszta kell, ha fogytán a fejér.
Megjöttem én is. Kopogok, belépek.
Szemem körülnéz, aztán felnevet.
És gazdag lelkem úgy teszem elétek,
mint madárlátta búzakenyeret...

Idei első telihetes szeptemberi vándorlá-
som vezérmotívumát **Kiss Jenő**től kölcsö-
nöztem. **Úti rapszódia**ja még 1952-ben jelent
meg az **Utunk** 41. számában.

158 évvel ezelőtt, 1867. szeptember 5-én
született **Kripler Móric** erdőmérnök. Sel-
mecbányán, a **Bányászati és Erdészeti Aka-**
démián végezte tanulmányait. 1890-től
Erdélyben a székely közbirtokossági erdőket
kezelte, gyergyószentmiklósi központtal.
1903-tól a csikszeredai erdőhivatal főerdésze.
1908-ban nevezték ki a selmecbányai főis-
kola erdőhasználattani tanszékére, a tanszék
vezetője maradt Trianon után, Sopronba köl-
tözése után is. Az **Erdészeti Zsebnaptár** szer-
kesztője volt. Számos tanulmányt írt az
Erdészeti Lapokban.

Szeptember 6-án, 1874-ben született
Hintz György gyógyszerész, a hírneves ko-
lozsvári **Szent György patika** utolsó tulajdo-

nosa. Gyógyszerészi oklevelet 1896-ban,
gyógyszerész-doktorátust 1897-ben szerzett
a kolozsvári **Ferenc József Tudományegye-**
temen. 1940-1944 között a **Magyar Gyógy-**
szerész Egyesület XXIII. kerületének elnöke
volt.

Az időt Kisasszony napja,
Négy hétre előre szabja.

Szeptember 8. Kisboldogasszony napja. A
XI. századtól számontartott ünnepünk. Mária
születésének gazdag apokrif hagyományai
vannak, amelyek kódexirodalmunkba is be-
lekerültek (**Teleki-, Horváth-, Tihanyi-, Deb-**
reczeni-, Érdy-kódex).

Még nem ősz szeptember második hete, de
ahogy a népi regula is mondja – Kisasszony
hajtja a fecskéket. – már a készülődés ideje.

Az ólak tetején megőszült a pára.
A Nap csókot hint a Garsa homlokára.
A kertek fedelén pókok szőnek hálót.
Fecskék keringélik sírva az istállót.

A fákról vérszínű falevelek hullnak,
És a levegőben ezüst hurok nyúlnak.
Bágyadt sugár pihen törött szalmaszálon.
Őszirózsák szirmán hintázik az álom.

A Dégicsúp mellett, mintha égben járna.
Feltűnik két ökör, csikorog a járma.
Mennek az ekével, egyenest a Napba.
Elvesznek a fénylő arany sugarakban.

– Édesanyám, lelkem! – mintha ötet lát-
nám
A Nap közepében: elragadó látvány.
Az ekét tartja és fényt áraszt a földre,
A halálba hulló, elsárguló zöldre.

Vadlúd-csapat úszik sírva fent a kéken.
– Vigyázz, minden véges! – hirdetik söté-
ten.

Né, egy óriás jön: Apám!... ötöt látom
A kék égre festve a magas dombháton.

Árnyéka lenyúlik mérföldre, a völgybe.
Vállán vető abrosz: magot hint a földre...
Pereg a búzaszem sugárban az égről.
Áldja a világot a Nap közepéből.

Horváth István **A nap közepéből** című
verse először a kolozsvári **Termés** 1943-as
Tél-Ősz számában jelent meg.

1965. szeptember 8-án az **UNESCO** által
Teheránba összehívott világkongresszus e
napot **az írni-olvasni tudás nemzetközi nap-**
jává nyilvánította. A világon több mint egy
milliárd írástudatlan felnőtt él. Minden évben
e napon az UNESCO-díjjal jutalmazza azo-
kat, akik a legjelentősebben és legösztön-
zóbben harcolnak az írástudatlanság ellen.
Talán e díjat **Szabó Lőrinc** is megérdemelte
volna. Íme 148. **Tücsökzenéje**, az **Olvasás**:

Mint a csillagokat a távcsövek,
úgy húztam körém, s egyre közelebb,

könyveken át a Világ Tényeit:
éj-nap olvastam. Mindent! Haj-
nalig,
kis lámpa mellett, s függönyözve
a

konyhánk ajtaját. Boldogság,
soha-
nem-álmodott, töltött be: Nem-
csak én
vagyok (ha vagyok) bolond! Mint
a fény
mihelyt szabad, oly határtalanul
tárgult a lelkem, nőtt, már messze
túl
kíváncsiságban s reményeiben
iskolán s minden hasznon: Vég-
telen
nyílt elé, hisz most eszközt,
szárnyakat
kaptam, repülni, s törni záratokat:
az Irodalmat: születő, arany
lángok zsúfoltak, gyermekmód
ugyan,
de úgy, ahogy az első távcsövek
tömték új csillagokkal az eget.

Szeptember 8. idén nálunk az is-
kolakezdes napja.

Szeptemberben nyit az iskola. Van-e szebb
a kezdet szépségénél? Mikor a sportpálya sa-
lakján a futók lekuporodnak a startvonalra, s
vékonyka füstöt eresztve eldördül az indító-
pisztoly? Szabad a pálya, s ismeretlen!

Sose fogom elfelejteni az új könyvek, az új
tanárok, az új tantárgyak keltette bizonytalan
izgalmat. Iskolaév kezdetén csaknem mindig
verőfényes volt az idő, afféle „megbízható”
szeptemberi ragyogás fogadott.

Minden érkező gyerek jelentett valami
meglepetést. Volt, aki egyetlen nyáron fejfel
magasabbra nőtt, volt, aki szerezcsenfeketére
barnult, s volt, akin éppen az volt a meglepő,
hogy semmit se változott. De valami újat min-
denki hozott magával: nyári emlékeket, s a vi-
szontlátás örömeit – írja **Pilinszky János** az
Új Ember 1960. szeptember 4-i számában
megjelent **Veni Sancte...** jegyzetében.

De a kezdet igazi áhítatát a templomban
éltük át. Itt, mint egy nagy bárkában, mennyei
hajón, mely most készült felszedni horgonyát,
kicsinyek-nagyok mindannyian együtt vol-
tunk.

(...)Ez jut eszembe mindig Veni Sancte ide-
jén. S az, hogy ez a Veni Sancte-hangulat
azóta is egész életemre elkísért, nem dátum-
hoz kötve, hanem mindenféle munkám kezde-
tén. Mert a kisdíák, aki a templompadban
kuporogva kéri Isten megvilágosító kegyel-
mét, nem sokban s talán semmiben sem kü-
lönbözik a férfitől, aki munkája fölé hajol, s
az öregtől, aki élete mélységei fölött most már
az egész értelmére figyel elcsöndesedő szívé-
vel.

Talán valahol elhangzik a város tanévnyi-
tóin Pilinszky néhány mondata, 2025-ben,
talán éppen az újra (hányadszor?) – **Tamási**
Zsolt szavával élve – keresztlevelet kapott **II.**
Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai
Líceumban is.

Négy és fél évszázad múlva, remélem, lesz
majd aki olvashat városunk krónikájába la-
pozva ez év örömteli iskolakezdeséről. (Mint
ahogy én is bele-belelapozok a négy és fél év-
századnyi idővel ezelőtt, 1584. szeptember 8-
án meghalt **Borsos Sebestyén** krónikájába –
legutóbb a **Veress Dániel** szerkesztette **Em-**
lékezetül hagyott írások. **Erdélyi magyar**
emlékirók című kötetben látott nyomdafesté-
ket a kolozsvári **Dacia Könyvkiadónál** 1983-
ban.)

Mai sétánk végén visszakanyarodok a Fo-
lyóhoz, a mindent tudó s mindent tovagör-
gető vízhez. Gál Éva **Emesét** hívom
segítségül.

Otthon vagyok, ha leülök a parton.
Szobám a csend, a fűzek sóhaja.
Halkan szólok, szavam magam se hallom:
talán csak hozzád érkezem haza.

Te vagy a folytonosság biztonsága,

Uram! Hagyd meg ezt a gizgazos udvart, a gyermekkor udvarát!

örökebb, mint a változó világ,
ami célokat éget homlokára,
hogy eltorzítsa arcát s homlokát.

Te vagy az a táj, ami visszavágyik
a gyermekkori, parttalan csodákig,
ahol büntelen minden szerelem.

Ha Tisza partján, vagy a Szamos-parton
sűrűsödik karjaimba az alkony,
végtelen idővel ölelkezem.

A Maros-parton nekem e későnyári-kora-
őszi csendben hasonlók jutnak eszembe.

Már lángolni kezd a fákban a lélek,
egy egész nyár szerelme bennük ég,
s a folyó tükrén meg-megtörő fények
között a világra zuhan az ég.

Nehéz a menny, de a folyó erősebb:
sodor, ha kell, szennyet és csillagot,
öle télnak, tavasznak, nyárnak, ősznek,
ringat mindent, ami él és halott,

mert az időtlen megmaradás medre.
A halálból is újraterjedve
görget kétséget, fájdalmat tovább.

Hatalmasabb, mint a mérgező átok,
mossa a mélységet és magasságot,
és menti nekünk ezt a kis hazát.

A **Három szonett a Tiszához** harmadik da-
rabja már csak a Folyó. Íme:

Nem történelem és nem perc az élet.
Nem Mohács, Világos, nem Trianon
égeti föl bennünk a messzeséget,
de minket herdál minden tartalom,

ha megfosztjuk fényétől ezt a tájat,
s ráépítünk sok kietlen csodát,
hogy örök folyónk szabad áramának
utat szabjon egy holt beton-világ.

Uram! Hagyd meg ezt a gizgazos partot,
ami árvizekkel vívja a harcot,
a természet küzdelmét meg ne öld,

és ne engedd, hogy az ember megölje.
Add, hogy a te Fenséged örökölje
mentse a Tisza lelkét meg a Föld.

Valami efféle földhözragadság kellene.
Ahogy a Homoródalmáson 95 évvel ezelőtt,
1930. szeptember 11-én született **Szabó**
Gyula, a **Gondos atyafiság** szerzője, az öt-
kötetes **A sátán labdája** regényfolyamában az
Erdélyi Fejedelemség vészterhes múltjába
vezet, mintegy választ keresve a jelen sors-
fordító kérdéseire.

Maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2025-ben, Lőrinc napján

Törökkontyok szirmán hintázik az álom

Épített örökségünk

A vár, ahol a legendák élnek

A Firtos vára az erdélyi Korond, Atyha, Énlaka és Firtosváralja közötti Firtos-hegyen épült, először a 2. században. A várhoz és környékéhez számos népi legenda kapcsolódik: Firtos és Tartod tündérek és a Likaskő legendája, Firtos lova legendája, és még sorolhatnánk. Ma a helyét benőtte a fű, és csak a régészeti ásatások során előkerült romjai láthatók, de a vár alatt található mészkőfal, a Firtos lova továbbra is jelzi az időjárás változásait. A Firtos várától nem messze, Énlakán a helyi szempontból stratégiai jelentőséggel bíró, 1063 méter magas Firtos-hegy melletti fennsíkon a 2. század végén egy római castrum állt, feladata a határvédelem és a Sóvidéken kibányászott sószállítmányok útvonalának biztosítása volt. A székelyudvarhelyi római castrum a 2. század vége felé épült, és őrizetét a germánokból álló Cohors I. Ubiorum és Cohors IV. Britannica néhány centiuriója látta el. A Philippus és Decius között zajló polgárháború idején – 248-250 – az erődöt a barbárok elpusztították.

Nagy-Bodó Tibor

Amiről hallgatnak a feljegyzések

Székelyudvarhelytől északnyugatra, a Firtosváralja, Énlaka és Korond falvak által határolt terület közepén emelkedik az ezerhatvankét méter magas Firtos-hegy.

Ennek csúcsától háromszáz méterre északnyugatra találhatók Firtos várának maradványai, a félköríves apszisú templom és a bejárat melletti kápolna romjai.

Erdély 567-568-ban az avarok uralma alá került, akik a területet a Dél-Erdélyt elfoglaló bolgárok megérkezéséig uralták (827-895). A közeli Korondon a régészek avar ötvösök préselőmintáit tárták fel.

Az avarok elrejtett aranykincse

Az avarok élénk kereskedelmet folytattak a szomszédos országokkal, de olykor nagyon távol eső népekkel is. Különböző római és bizánci pénzek lehettek a kereskedelmi fizetőeszközök, de akár az avaroknak fizetett adó vagy hadisarc része is. Az avarok 626-ban sikertelenül ostromolták meg Konstantinápolyt, 628-ban kudarcba fulladt az itáliai hadjáratuk, és ezt követően súlyos válság rázta meg birodalmukat. Kiűjultak a harcok nyugaton és délnyugaton a szlávokkal és keleten a bolgárokkal.

A 620-as években vagy azután rejthették el Firtosváralján az avar korból ezidáig ismert legnagyobb aranykincset.

1701-ben a vár már rom volt

A minoriták Háztörténete a régi vár építőit gótoknak véli, akiknek távozása után a várbirtokok Firtosváralja, Énlaka, Atyha, Korond és Pálfalva között osztódtak fel. Maga a várterület a váraljai Bálint, Jánosi, András és a bencédi Firtos nemzetségek birtokába került. Az északi hegycsúcs akkori neve Kadács, az egész hegyvidéké Kadácsmező volt. A várat a Firtos család újjáépítette, ők lettek az új névadók.

Fogarasy Mihály erdélyi római katolikus püspök levéltárában lévő dokumentumok

szerint a Firtos hegyen lévő régi várba a 13. században kastély épült, benne szerzetesi rendházzal.

A reformáció alatt a nagyobb lélekszámú Korond lakossága református és unitárius lett, a katolikusok a kis faluba, Atyhába szorultak vissza.

1701-ben a vár már rom volt. Ennek helyére épült 1725-ben a Szent János-kápolna és 1737-ben a minorita zárda.

A kalapos király feloszlattja a szerzetesrendet

1737-ben István atyhai katolikus plébános megvásárolta a várhelyet, majd a romos falakon belül egy kis templomot és hat szerzetes részére zárdát építtetett, míg a várfalon kívül két kis kápolna épült.

A létesítmény az ellenreformációs tevékenységeket szolgálta.

A szerzetesek 1783-ban – a szájhagyomány szerint a rossz időjárási viszonyokra hivatkozva – elköltöztek, de az igazi ok II. József 1782. január 12-én kiadott szekularizációs rendelete lehetett, amellyel a kalapos király több szerzetesrendet részben vagy egészben feloszlattott. A várat ezt követően nem használta senki, és újból elkezdődött a romosodása.

A Szent János-kápolna

Az Orbán Balázs készítette alaprajz szerint Firtos vára észak-déli irányú, ovális alakú vár volt, melynek hossza száztíz méter és szélessége hatvan méter lehetett.

Bejárata, melyet kettős fal is védett, a vár déli végében volt, és az udvarra vezetett. Ennek első harmadában a keleti és nyugati várfalat egy-egy téglalakú torony szakította meg. A fal a vár északi végét lezáró, több száz méter mélységű szakadék szikláinál végződik.

A nyugati torony közelében egy kápolna, ettől északra pedig egy épület alapjának famaradványa található.

A vár keleti és déli oldalát sánc és földtöltés védelmezte, melyek a bejáraton kívüli kisméretű kápolnáig vezettek. Valószínűleg ez volt a Szent János-kápolna.

A vár területén egy 13. századi templom romjait tárják fel

Kiss Gábor az Erdélyi várak, várkastélyok című könyvében tesz említést arról, hogy az 1958. évben Kurt Horedt, Székely Zoltán és Molnár István kutatásai eredményeként lett ismertté a templomrom, valamint a kápolna és a várfalhoz csatlakozó épület alaprajza.

Az 1950-ben, majd 1978-ban a székelyudvarhelyi múzeum munkatársainak feltárásai nyomán a felszínre került két méter vastagságú védőfal és az épületmaradványok igazolták az Orbán Balázs által közölt alaprajz valódiságát, kivéve a keleti oldalon jelölt torony létét és a déli oldal kettős várfalát.

A vár területén 13. század végi templom romjait tárták fel.

Az itt talált épületek későbbi eredetűek, ezért feltehetően, ha a várat nem is használták, de a területén laktak.

A minoritáknak a 18. században kolostoruk volt itt.

A vár történetéről nincsenek adatok

A vár első okleveles említése azonban csak 1459-ben történik, amikor az addig Besenyőfalva néven ismeretes falut Váraljafalvának nevezték.

A vár történetéről nincsenek adataink, birtokosairól, a Firtos családról is csak annyi ismeretes, hogy ők birtokolták századokon át.

Orbán Balázs szerint a közeli Bencéden a 18. század végén élt még a Firtos család, és tőlük szerezték meg a várat a szerzetesek.

Az 1701-ből származó Emlékirat

Szabó Károly közölt egy 1701-ben kelt, Bethlen Miklós záradékával ellátott Memorialt, amelyben a felsőbencédi Firtos család régi nemességének elismerését kéri:

„...mivel a mi régi nemesi privilegiumunkat a mai praedecessoraink és truncusin [azaz őseink] még magokkal hoztak volt ki Scythiából, kitetszik csak abból is, mert a mi régi eleinknek kővára lévén Udvarhelyszéken, mely hívataték Firtos várának, s ma is annak híjják, melynek még mostan is kőfalai fenállanak... néha boldog emlékezetű kegyelmes királyunk Matyás király is a mi régi praedecessorainknak hűséges szolgálatjogért Armalis adásával régi ősi nativus [veleszületett] szabadságunkat confirmálta volt; de annak utána sok változásokra jutván szegény hazánk, kegyelmes királyunktól adatott régi Armalisunk eltévedett, melyre nézve kételenítettük felsőges urunk római császár és koronás királyunkról régi szép szabadságunkat és nemességünket Armalissal renováltatni...” Hogy nemességüket visszakapták-e, nem tudjuk.

A firtosi várat a 18. században a ferencesek szerezték meg, akik az itt talált, feltehetően romos épületet újjáépítették.

Az arany solidusok

A 620-as években elrejtett avar kincset 1831-ben fedezték fel Bálint Péter földjén. Legkevesebb kétszázharminchét aranypénz került elő, de ennél sokkal többnek nyoma vesztetett.

„1831-ben a Firtos vár körül egy szántás alkalmával aranypénz került elő. A falusiak még aznap folytatták az aranykeresést, teljesen feltúrva a szántóföldet. A hír szerint az emberek mintegy 5 ezer darab aranyat találtak, de eltitkolták, és a hatósági nyomozás csak kétszáz darabnak jutott a nyomára, s abból is csak hatvan darabot tudtak begyűjteni. A nyomozás kiderítette, hogy a kérdéses földön a csordapásztorok egy öreg fát kiégettek, s az kitörött, s akkor – minthogy az eke közelebb fért a gyökerekhez – elöbukkantak a tuskó alatt rejtőzködő aranyak...”.

Az arany solidusokon a következő római császárok láthatók:

- Keletrómaiak: I. Theodosius (379-395), II. Theodosius (408-450), Pulcheria császárné (450-453) és férje Marcianus (450-457), I. Leó (457-474), I. Zénó (474-491), I. Anastasius (491-518), I. Justinus (518- 527), I. Justinianus (527-565), Mauricius (582-603), Heraclius (610-641),
- Nyugatrómaiak: Honorius (395-423), III. Valentinianus (424-455).

Az ismert pénzveretek közül az utolsónak a forgalmi időszak 616-625.

A régészeti feltárás az 1950-es években kezdődött, majd nem nagy lendülettel a későbbi évtizedekben folytatódott.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Kiapadhatatlan történetek és mondák földje ez a Székelyföld. Az óriások és tündérek, a vitézek és szegénylegények, a királynők és hercegnők nélkül nem is léteznének. Ennek a mesevilágnak azonban valós, történelmi szálai is vannak. Először is nézzük a „firtos” szó jelentését: nem is a székely, az ősmagyarban valamiféle vágófűrészelő eszközt jelentett a szótó, azaz a „firt”. Tehát létezett ez a szó. Másodszorban keresztnévként is előfordult a középkori névadásban, inkább fiúnévként, néha lánynévként is szerepelt.

Gada völgyében, Szilas-tető alatt található Pálfalváról jobbra vesszük az irányt, amikor balra feltűnik a térség legimpozánsabb várdombja. Korabeli leírások a Székelyföld Szent Bernát-hágója címmel is illették, hiszen az itteni szentéletű szerzetesek messze elhallható zsolozsmái hasonló hatást váltottak ki, mint a Svájc és Olaszország közötti átkelőn álló kolostor lakóinak mindennapi énekei, imái.

Mégis, a góbságokhoz szokott vidékhez méltóan, létezik egy csavar az egész Firtosváralja feletti csodavár történetében. Mivel csak a 15. század közepétől találtak írásos nyomokat a hun-székely Firtosvár létezéséről, felmerül a kérdés, hogy a korábbi idők történelmével mi történhetett.

A marosvásárhelyi születésű Kelemen Lajos történész és Ferencz Sándor régész levéltári kutatásai során derítette ki, hogy a néha véressé fajuló telekhatárviták miatt Pálfalva és vele szomszédos egykori Besenyőfalva azonos az 1455-59 közötti névváltással kialakult Várallyafalvával, hajdani Waralya Siculi de Bezeniofalwával, a mai Firtosváraljával. Ugye, milyen szép ez a történelmi séta?

A vár első képi ábrázolása 1858-ból maradt fenn, egy bizonyos Karl Fabritius segesvári egyházi tanár Eine Aufnahme der Burggruinen auf dem Firtos című munkájában, pont tíz évvel az Orbán Balázs kiadásában megjelent Székelyföld leírása előtt. Mindketten hivatkoznak a helyi örökölt értékek sokaságára, a vár romos egyházi épületeire, körítő és védfalaira, megerősített kapuzataira, külső árokrendszerére, falakon kívüli várkútjára és a körülötte kialakított gyakorlómezőre, a szembeni dombgerincen lévő sík tündérkertre, a kopasz sziklaoldal lovának regéjére és a környék rejtett csodavilágára, Székelyföldünkre.

Talál is rá az a felejtethetlen mondás, miszerint „...hej, régi vár még ez a Firtos vára is! Tündérek építették, még azon melegében, hogy az Úristen a világot megteremtette...”.

A megteremtett világunk, mai létünk is foglalkozik ezzel, meg a többi ránk hagyott kultúrértékkel, kincssel, örökséggel. A 2012-ben útjára engedett Székely Legendárium elsődlegesen foglalkozott a mostani témánk körébe tartozó, Firtos várhegye köré vonható, nemcsak gyerekeket érintő szépséges mesékkel. Így került sikeres rajzos elbeszélésben az érdeklődők elé a Firtos vára, A tündérkisasszony és a szegény legény, valamint a Likas kő legendája.

Itt még nem állt meg a firtosi história, két évvel megelőtt a megyei Tanács elnöke a vár alatti ünnepségen fogadta meg, hogy létrehoznak egy olyan turistaközpontot, ahol lélekben feltölthődhetnek a helyiek és idelátogatók úgy, hogy nem rombolják, inkább kihangsúlyozzák a természet szépségét, a hely legendáját és tiszteletét. Firtos vára, alázattal köszönjük székely őseid átadott örökségét!

** A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért és segítségért külön köszönet dr. Kálmán Attila történésznek, Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából és gyűjteményéből küldte el a szerzőnek.*

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1168.

Egy arab mondást idézünk a fősorokban.

1

A MONDAT ATOMJA

A HÁZBA NŐI NÉV (APR. 27.)

RAG, A -RŐL PÁRJA

EURÓPA-KUPA (RÖV.)

VÁRPALOTA RÉSE

A

BESZÍVI LOM

VAN ESZE IDÓMÉRŐ

TOJÁSOKON ŰL A TYÚK DOHÁNYZIK

AZ ARGON VEGYJELE

JÓTÉKONY-KODIK

ÁLLAMI ILLETÉK

ÓTÉVESEK ISKOLÁJA

EBBE AZ IRÁNYBA VIGYÁZÓ

SZERZETT ROKON APÓ (NÉP.)

CSENDES FOLYÓ

ÁSVÁNYI FÜSZER

HÜVELYES NÖVÉNY DÜLEDÉKES

RÓMAI EZER ENNEKI

ZENÉLŐ DOBOZ ERREFELEI

ASSZONY-NÉV-KÉPZŐ VIZET AD

NÉVELŐ

AZ ALUMÍNIUM VEGYJELE

VIZET TÖLT ELVARR

NÉVELŐ KOVÁSZNA MEGYEI VÁROS

FOGARAS FOLYÓJA ELTESZ LÁB ...

FOGOLY HASAD A TÓ JEGE

MEZŐ

A HÉT VEZÉR EGYIKE

ANYAGTALAN HELY RAGADOZÓ MADÁR

KOPASZ CSENDES VOLT!

FRANCIA SZIGET

AZ ÓKOR KÖZEPE!

TESTÜNK MOTORJA KINCSEK RÉSE!

MŰVET HOZ LÉTRE OXIGÉN

NŐI NÉV (AUG. 18.)

Á

L. N. J.

Az ESTIENNE MONDTA című pályázat nyertesei:

Bandi Anna,
Szováta, Virág negyed
Fülöp Éva,
Marosvásárhely, Építők sétány

A pályázati rejtvény megfejtése:
VISSZATÉR MINDIG ELSŐ SZERELMÉHEZ AZ EMBER.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az augusztus 29-i számból:

Miniskandi:
1. Columela
2. Bremensis

Skandi:
Aki jól fizet, mindenki pénztár-cáján uralkodik.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

SAMUEL JOHNSON

1	2	3	I	4	5	6	7	8	I
9				10					
11	12	13	14	15		16	17	17	18
20						21			22
N		24			25			26	27
28	29			30			31		32
34			35					36	
38		39			40			41	
S		44		45			46		47
49	50					51			52
M					É				53

VÍZSZINTES:

1. Samuel Johnson (angol író, kritikus, XVIII. sz.) idézete. 9. Állami illeték. 10. Filiszteus óriás. 11. Szárazföld a tengerben. 16. Melyik személy? 18. Tág. 19. Norvég és német autójel. 20. Táplálkozik. 21. Tok. 23. Náspágolja. 24. Cin. 25. Magas növény. 26. Latin kettős betű. 27. Kezdődik a szocializmus! 28. Spion. 30. Bú. 32. Folyadék. 33. Üres rés! 34. Római négyes. 35. Gördülve mozog. 36. Növényt nemesítő. 38. Mama párja. 40. Nála lentebbi helyen. 42. Erosz római neve (ékesen). 44. Kiárúsít. 46. Hiányzó tárgyat helyettesít. 48. Kettős! 49. Az udvari kutya házikója. 51. Szőnyeget udvaron tisztít. 52. Valamit ide szállít. 53. Fosztóképző.

FÜGGŐLEGES:

1. Fél tucát. 2. Juttat. 3. Vidám játék. 4. Az inga lényege! 5. Hajító. 6. Utó ellentéte. 7. Mutató szó. 8. Énekvezető a templomban. 11. Az idézet befejező része. 12. Fél zsák. 13. Az erőnk van benne. 14. Borókapálinka. 15. Ének (de én nem)! 17. Akta. 21. Tudást szerez. 22. Magad. 23. Kerget. 25. Kimerül. 27. Lassan lépked. 29. Ádám párja. 30. Bánat. 31. Minden részletre figyel. 32. Elek! 35. Aldunai város. 36. Palindrom férfinév. 37. Román ember. 39. Nem fér több bele. 41. Alaktalan, csúf. 43. Lopakodik. 45. Páratlan alkus! 47. A Maros testvére. 50. Néma Buda! 51. Páratlan! 52. Feltéve.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket szeptember 18-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Írók, költők

1	2	3	L	4	5	O
6				7		
		8	9			K
10	11				12	
13		14	14	15		16
		17				
18					19	

VÍZSZINTES:

1. Flamand költő, író, XX. század.

6. Mély női énekhang. 7. Francia terület egység. 8. Művészet (latin). 10. A Tell-kártya egyik lapja. 13. Asszony-név-képző. 14. Távoli hely felé. 17. Az iszlám könyv. 18. Damaszkusz lakója. 19. A nátrium vegyjele.

FÜGGŐLEGES:

1. Utasítás fentről. 2. Az alumínium vegyjele. 3. Vonat kliense. 4. Nagy ragadozó madár. 5. Numero (röv.). 9. Forgórész. 11. Folyadék. 12. Orosz férfinév. 15. Francia arany. 16. Idegen Anna. 17. A szabadba.

1	2	3	V	4	5	T
6				7		
8			9	10	10	
11		11	12	13		
		14				15
16	17			18	19	
20				19	21	

VÍZSZINTES:

1. Spanyol író, XVI-XVII. század

(Miguel de ... Saavedra). 6. A Balaton folyója. 7. Angol férfinév. 8. Becézett Antal. 10. Áratlan társ! 11. A -va társa. 12. A Volgába ömlik. 14. Román Anna. 16. Ollós állat. 18. Kenyeret sütő. 20. Nehéz fém. 21. Igen (olasz).

FÜGGŐLEGES:

1. Göngyölő. 2. Egyik (német). 3. Vörös (német). 4. Az ajtó része! 5. Magyaros ének. 9. Elektromosan töltött atom. 13. Jut neki. 14. Hordómérték. 15. Amely személy. 17. Hamis. 19. A legismertebb kötőszó.

L. N. J.

Horvátországban turnézott a Székelykáli Néptánc csoport

Augusztus 19-26. között a horvátországi Póla városában turnézott a Székelykáli Néptánc csoport. A XII. Festival Days in Istria nemzetközi zene- és táncfesztiválon a székelykáli táncosok szilágysági táncokat adtak elő. A rangos eseményen 11 nemzetközi táncgyűttessel és zenekarral közösen vettek részt, amelyek Szerbiából, Romániából, Magyarországról, Lengyelországból és Szlovákiából érkeztek.

Antalfi Imola

Fotó: Balogh Dávid

Kérdésünkre, hogy milyen hagyománya van e fellépéseknek, a Székelykáli Néptánc csoport vezetője, *Molnár Miklós Csaba* elmondta, fontosnak tartja, hogy a helyi előadások mellett nemzetközi néptáncfesztiválokon is részt vegyenek, hiszen így megismerik az európai népek táncait, gazdag hagyományait, sokszínű viseleteit, valamint kapcsolatokat építenek más tánc csoportokkal.

2021 óta sikerrel képviselték közösségüket a Montenegróban, Magyarországon, Görögországban, Macedóniában és idén Horvátországban szervezett nemzetközi folkfesztiválokon.

Egy ilyen turné nemcsak szórakozás, hanem munka, felelősségvállalás és áldozatokkal járó helytállás is.

– *Milyen néptáncokat mutattak be, és hogyan fogadta a közönség a produkciót?*

– A Székelykáli Néptánc csoport a turnékra mindig kitartóan és komoly munkával készült, minden al-

kalommal más-más táncanyagot adtak elő. A horvátországi turnén szilágysági táncokkal vettek részt. Külön köszönet illeti Fazakas Jánost, aki heti rendszerességgel oktatja a csoportot, ő készíti a koreográfiákat is. Ennek eredményeképpen minden évben rácsodálkozhatunk, hogy a különböző népek mekkora tetszéssel fogadják a táncainkat és a népviseletünket.

– *Mi volt a legnagyobb kihívás a turné alatt?*

– A legnagyobb kihívás a vezetőknél mindig az, hogy biztosítsák a csoport tagjai számára a fellépések, felvonulások, próbák nehézségei mellett a kellő szórakozást, kikapcsolódást és pihenést is. Az ezek közti egyensúly megteremtése a legnehezebb, amit fokoz még az is, hogy a csoport vegyes korosztályú: táncosaink 14-54 év közöttiek, és igényeiket figyelembe kell venni a kötelező és szabad programok megtervezésénél.

– *Mik a jövőbeni terveik?*

– Idén 10 éves a tánc csoport. Ezt a mérföldkövet szeretnénk megünnepegni egy néptáncgálával szeptember 20-án, amelyre meghívjuk azokat a néptánc csoportokat és népi zenekarokat, amelyek indulásunk óta partnereink voltak. Közösen tartunk egy előadást a székelykáli kultúrotthonban a helyi közösség és minden érdeklődő számára.

– *Ki(k)nek a támogatása nyújt lehetőséget a fellépésekre?*

– Elsősorban a tánc csoport tagjainak és a szülőknek az anyagi támogatására volt szükség a turné megszervezéséhez, a költségek nagy részét ők fedezték. A csoportot szponzorálta a Multinvest-Tervezés Kft. és az Alexfrigotehnic Kft., pályázati úton támogatja a Bethlen Gábor Alap, a Csoóri Sándor Alap, Nagyerne Község Polgármesteri Hivatala, a Maros Megyei Tanács.

Jelzőlámpát szerelnek Marosvásárhely és Marosszentgyörgy határán

Végre előrelépés történt a Marosszentgyörgyön áthaladó 15-ös országút – Északi utca – Kápolna utca kereszteződésének az ügyében, jelzőlámpával teszik biztonságosabbá a helyszínt – újságolta a jó hírt Sófalvi Szabolcs polgármester, aki abban bízik, hogy még az év végén elkezdődhet a jelzőlámpák felszerelése a balesetveszélyes útkereszteződésben.

Menyhárt Borbála

Marosszentgyörgy polgármestere rámutatott, a szóban forgó útkereszteződésben az elmúlt hónapokban több koccanás és baleset történt, aminek egyik oka, hogy az Északi utca térségében, ahol több lakónegyed, onkológiai kórház, valamint sportkomplexum is épült, jelentősen megnövekedett a forgalom, emiatt meglehetősen nehézkessé és veszélyessé vált az Északi utcából való kihajtás. Ugyanakkor az utóbbi hetekben, miután megnyílt a Maros Megyei Sürgősségi Kórház melletti parkoló és a parkolót a Kápolna utcával és a marosszentgyörgyi főúttal összekötő út, a gépjárműforgalom tovább nőtt a helyszínen.

A marosszentgyörgyi önkormányzat több ízben hivatalos kérről fordult a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalhoz az említett kereszteződés intelligens jelzőlámparendszerrel való szabályozása végett, erre azért volt szükség, mivel az útkereszteződés egy része Marosvásárhely közigazgatási területén található.

A napokban a marosvásárhelyi közlekedési bizottság jóváhagyta a kérést, miután a kereszteződés műszaki terve megkapta a közlekedési rendőrség jóváhagyását.

– Marosszentgyörgy Polgármesteri Hivatala korábban már megrendelte a forgalmi tanulmányt, valamint az érintett útkereszteződés jelzőlámpás szabályozásának a műszaki tervét. A két önkormányzat közötti együttműködési protokoll a beruházás megvalósítása érdekében pénteken már megkapta a marosszentgyörgyi helyi tanács jóváhagyását, és remélhetőleg erre hamarosan sor kerül a marosvásárhelyi tanácsnál is – fogalmazott Sófalvi Szabolcs. – Ezután kell majd beszerezni az Országos Útügyi Hatóság és a közműszolgáltatók részéről szükséges engedélyeket, majd amint ezek megvannak, ki lehet majd adni az építési engedélyt, és remélhetőleg még az év végén megkezdődhetnek a jelzőlámpák és a rendszer részeként az intelligens kamerák felszerelésének a munkálatai – tette szavá bizakodóan a község vezetője.

A jelzőlámpás rendszer megvalósításának költségei meghaladják a 300.000 lejt, mivel nagyon összetett és bonyolult munkáról van szó, többek között azért is, mert a közelben található egy automata sorompókkal ellátott vasúti átjáró, amelyet figyelembe kell venni az intelligens jelzőlámpák működtetésénél.

Újabb segítséget vittek Vicébe

Nagyboldogasszony napján vittek ismét boldogságot a Maros megyei jóakarók a Mezőség belsejébe, Bészterce-Naszód megyébe, ahol rendszeres segítséget nyújtanak a Vicén működtetett szórványkollégiumnak. Négy éve látogatott oda először lapunk munkatársa, Gligor Róbert László, amikor magyarországi barátait kísérte el, ő is tanszereket, tisztálkodási és tisztítószereseket vitt iskolakezdésre.

Vajda György

Sok mosollyal, szeretettel vették körül az ott élő Bákó megyei csángó és a szomszédos mezősegi falvakból való magyar gyermekek, akik azért laknak ebben a kollégiumban, hogy a kisebbek a magyar falu óvodájában, iskolájában, a na-

gyobbak a bethleni iskolák magyar tannyelvű osztályaiban tanulhassanak anyanyelvükön. Az első látogatás után hamarosan második út is következett, amikor focikapukat, labdákat, sportmezeket és édességet vittek, hamarosan pedig karácsony előtt élelmiszer-rakománnyal örvendeztették meg a gyermekeket.

Évente kétszer nagyobb gyűjtést szerveznek a gyermekeknek

Fotó: Gligor Róbert László gyűjteményéből

A látogatások azóta rendszeresek lettek, évente legalább kétszer, húsvét és karácsony előtt próbálnak megtölteni néhány polcot az otthon kamrájában, de disznót is vágnak, mert így jóval olcsóbban kerül hús a gyerekek tányérjára, mint ha a szomszédos üzletben vásárolnák kilóra. Vittek játékokat, ruhaneműt, kerékpárokat, új konyhai gázkályhát, mosógépet, televíziót is azóta, de három éve a lakhatási körülmények javítására is figyelnek. Tavalyelőtt két, tavaly már hat hőszigetelő ablakot és egy ajtót cseréltek ki az épületen, tíz ruhásszekrényt is készíttettek a szobákba, tavaly iskola-kezdés előtt pedig megújult, kimeszelt szobákba térhettek vissza a diákok. Idén két fürdőszoba felújítását és az épület homlokzatának elmaradt hőszigetelését tűzték ki célul. A gazdasági bizonytalanság miatt viszont a tavalyinál kevesebb összegből gazdálkodhattak, de azért sikerült a két fürdőszobára a víz és pára által megrongált faajtók helyett új, szigetelt, tartós ajtókat készíttetniük, vásároltak új tusolóberendezéseket is, és egy cég felajánlásából a homlokzat szigeteléséhez szükséges építőanyagok és a belső ajtók lefestéséhez szükséges olajfesték is kikerült. Mindezekkel elutaztak a közel 150 kilométerre levő magyar szórványszigetnek mondható településre, sőt akadt két nyárádminti mester is, aki segítséget ajánlott, és az új ajtókat rögtön beszerelte a ré-

giek helyére.

Kollégánk hozzátette: minden gyűjtési akció sok-sok Maros megyei személy és szervezet összefogása révén tudott eredményes lenni. Kezdetől melléte állt a nyárádszeredai református egyházközség, de bekapcsolódott sorra a rigmányi, gyulakutai, backamadarasi református, a szabédi unitárius, a szentgericei református és unitárius, a jobbágyfalvi és deményházi katolikus egyházközség is, tavaly már az erdőszentgyörgyi reformátusok és idén a marosvásárhelyi és böződi unitárius egyházközségek is segítettek, és néhány civil szervezettől (Help 4 Change, Backamadarasért Egyesület, Balavásárért Egyesület, Gondviselés Segélyszervezet) is érkezett felajánlás, a Helyi termelők – Maros csoport is adományokkal érkezett a tavaly ősszel, és sokan magánszemélyként adományoztak élelmiszert, ruhaneműt, játékot, édességet, vagy kisebb összegekkel hozzájárultak az épületfelújítás kiadásaihoz, míg idén három magyarországi magánszemély is társult hozzájuk. Nyárádminti termelők terményekkel is besegítenek ilyenkor, az őszi betakarítások idején, két éve a székely-mezősegi búzaösszeöntés eredményeként begyűlt nyolc tonna gabonát a Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem program keretében a vicei otthonnak ajánlották fel a szervezők, a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete is ugyan-

nek a programnak a keretében több mázsza krumplit, de hagymát, murtot is adományozott a viceiek számára a tavaly és tavalyelőtt is. Mi több, a vicei otthon és a nyárádszeredai iskola között együttműködés és cserélátogatás is kialakult.

Kollégánk a rigmányi reformátusok hollandiai testvérgyülekezete, Mastenbroek diakóniai csoportját is Vicére irányította a tavaly, az ott tapasztaltak meggyőzték a németalföldieket, és idén nyáron már ők is anyagi hozzájárulással és munkával segítettek, hogy az otthon udvara átalakuljon, megszépüljön.

Íme, egy példa a néhány közül arra, hogy önzetlenségből, szeretetből és apró adományokból is lehet lassan változásokat, folyamatokat elindítani, közösségeket megmozgatni viszonylag távolabb eső és kevésbé ismert szórványközségek támogatására is. Hogy ne csak a nyárádmentieknak jusson friss termés vagy disznóhús a tányérjukra, ne csak Maros megyeiek hajthassák le esténként fejüket meleg, tiszta, kényelmes szobákban, hanem olyan gyermekek is kaphassanak szeretetet, akik egy évben nyolc-kilenc hónapot azért töltenek otthonuktól több tíz vagy több száz kilométer távolságra, hogy anyanyelvükön tanulhassanak, ha már a moldovai Forrófalván, Magyarfaluban vagy éppen a mezősegi Tancson, Szászlekencén, Mezőköbölkülton ez a lehetőség nem adatik meg számukra.

Elhunyt egy szovátai kislány

Ráborult a szekrény

Tragikus baleset történt kedden este Szová-tán: egy 7 éves kislány életét vesztette, miután egy szekrény ráborult a lakásban.

A Maros megyei rendőrség tájékoztatása szerint az esetet 20 óra 50 perckor jelezte az édesanya a szovátai rendőrségnek, miután a kislányt öntudatlan állapotban, életjelek nélkül találta meg az otthonukban. A helyszínre érkező mentőegységek azonnal megkezdték az újraélesztést, de az erőfeszítések ellenére csak a gyermek halálát tudták megállapítani.

A rendőrségi vizsgálat első eredményei szerint a kislány a 4 éves hűgával volt otthon, a 23 éves báty-

juk felügyelete alatt, de a balesetkor a felnőtt nem tartózkodott a lakásban, ugyanis mintegy tíz percre elhagyta a házat. Ez idő alatt következett be a tragikus esemény, a bútor felborult, a kislány pedig az ágy és a szekrény közé szorult.

A holttestet a marosvásárhelyi igazságügyi orvostani intézetbe szállították, hogy megállapítsák a halál pontos okát. Az ügyben a rendőrség gondatlanságból elkövetett emberölés gyanújával indított büntetőeljárást, hogy kiderítse a baleset körülményeit, és megállapítsa, történt-e mulasztás a gyermekfelügyelet vagy a bútor biztonságos rögzítése tekintetében. Az eset kivizsgálásába a gyermekvédelmi hatóság is bekapcsolódott. (GRL)

Hat film versenyez a Filmgalopp idei díjaiért

Döntött a Filmtett Egyesület előzsűrije: a Filmtettfeszt Erdélyi Magyar Filmszemle idei versenyprogramjában összesen hat, 35 évesnél fiatalabb erdélyi rendező alkotása állhat rajthoz.

Az idén 11. alkalommal meghirdetett Filmgalopp a „vetésforgó” szokásos módszeréhez híven ezúttal dokumentumfilmeket várt. A versenyválogatás nem lehetne sokszínűbb: van benne egész estés szociográfia, negyedórás portréfilm, de animációs rövidfilm is.

Íme a 2025-ös versenyfilmek a rendezők neve szerinti ábécérendben (zárójelben a film gyártási éve és időtartama, a rendező születési helye és a gyártó neve): Búzási Gyopár-Orsolya: *Bernády Amerikába megy* (2023, 5 perc, Kolozsvár, Maros Megyei Múzeum), Csiki Gergő-Áron: *A föld hangjai* (2025, 16 perc, Kolozsvár, BBTE Magyar Film és Média Intézet), Incze Csaba: *Énlaki hétköznapiak* (2024, 74 perc, Angyalos, független), Lakatos Miska: *Tőlem tudjátok meg. Hat romaportré a székelykeresztúri ré-*

gióból (2024, 93 perc, Gyergyószentmiklós, független), Orbán Mátyás: *Káosz a kúrián* (2025, 16 perc, Székelyudvarhely, BBTE Magyar Film és Média Intézet), Sándor Zsuzsa: *A nap legjobb pillanata* (2023, 9 perc, Csíkszereda, BBTE Magyar Film és Média Intézet).

A versenyselekció díjáról idén is háromtagú szakmai zsűri dönt, de a közönség is szavazhat a kedvencére: a filmek a fesztivál ideje alatt elérhetők lesznek a Filmtettfeszt alatt a fent linkelt oldalakon, és ugyanitt választhatják ki a nézők a kedvencüket is október 1-je és 3-a éjjél között. A díjkiosztóra október 4-én, szombaton délután a kolozsvári Győzelem (Victoria) moziban kerül sor.

A 25. Filmtettfeszt Erdélyi Magyar Filmszemlét október 1. és 5. között szervezik meg 17 erdélyi és partiumi településen, központja Kolozsvár. Tavaly 12 fikciós alkotás versenyzett a fesztiválon, a fődíjat a *Képzelt faágra száll egy madár* (r. Paniti Roland) nyerte el. (közlemény)

Több mint százhusz illegális bevándorló

Az illegális bevándorlás megfékezése érdekében végzett országszerte ellenőrzéseket augusztusban a rendőrség illetékes ügyosztálya. A hatóság főként a turisztikai övezetekben, a külföldiek által sűrűn látogatott helyszíneken, valamint olyan cégek székhelyén vizsgálódott, amelyeknél értesüléseik alapján fennállt a lehetőség, hogy az országban törvénytelenül tartózkodó személyeket foglalkoztattak. Az ellenőrzések során 123 illegális migránst

azonosított és 369 esetben büntetett a rendőrség, a pénzbírságok összértéke 1.046.000 lej. Az ország területén hivatalos iratok nélkül tartózkodó személyek közül a legtöbben – 28-an – Nepálból, valamint Moldovából – 26-an – származnak, 14 bevándorló Srí Lanka-i. Múlt hónapban 126 esetben döntött a rendőrség az érintettek kiutasításáról, 47 személy távozását rendőri kíséret felügyelte. (nszi)

Nagy-Küküllő menti táncünnap

Erdélyi táncháztalálkozó Székelyudvarhelyen

Az immár hagyományossá vált erdélyi táncháztalálkozót szeptember 5-6-án rendezik Székelyudvarhelyen. A rangos rendezvény az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány társszervezésében valósul meg, jelentőségét Orendi István, az Udvarhely Néptáncműhely igazgatója, az alapítvány kurátora foglalja össze.

„A táncháztalálkozó Erdélyben rangot vívott ki magának. Nem arra helyezném a hangsúlyt, hogy hányadszor rendezték meg, inkább az elvégzett munka minőségére térnék ki: célunk, hogy a jövőben egyre több visszatérő vendéget köszöntsünk. Nem élünk könnyű időket, de abban biztos vagyok, hogy a találkozó látogatottsága nem csökken. Szemmel láthatólag s a statisztikák alapján is – egy jól összekovácsolódott, homogén csapat munkájának eredményeként – egyre többen érkeznek az ünnepnapokra, s a visszajelzések is igen pozitívak. A frappáns mottó mindmáig igaz: »Több mint száz zenész, több mint ezer táncos, több mint táncháztalálkozó«.

Számos ünnepségsorozatot rendeznek Erdély-szerte, nem célunk másokkal versenyezni, a mércét mindig magunkhoz próbáljuk állí-

tani. Ebben segítenek a város kiváló földrajzi adottságai, s eddig a pénzügyi források is rendelkezésünkre álltak. A programokat a város is támogatja, de ezzel Székelyudvarhely is sokat profitál, hiszen az egyik legjelentősebb kulturális rendezvénye valósulhat meg. A bevételek sem mellékesek, például több mint félezer vendéget szállásolnak el, s a több ezer vendég fogyasztása is ’hoz a konyhára’ a város vendéglátóhelyeinek.

A bevált alapstruktúrára építünk 2017 óta, a Márton Áron téren, itteni szóhasználatlaltal a Patkóban találkoznak, s egy közös felvonulással veszi kezdetét a találkozó. A tartalmakban mindig újítunk, idén például a magyarlapádi Piros Pántlikás Néptáncgyűttes és Zenekar negyvenedik születésnapját tartja, s mi ezt helyben koncerttel ünnepeljük. A szombat esti gálamű-

sor vendége, a majd’ hét évtizedes múltra visszatekintő Duna Művészegyüttes, amely az *Apák és fiak* műsorral lép színpadra. Szintén közönségvonzónak ígérkezik a Pál István Szalonna és Bandája fellépése, a Sapientia-EMTE táncművészeti szakának végzős növendékei is bemutatják az államvizsgájukra

készült koreográfiára épülő összeállításukat. Természetesen a rendezvény nevéből adódóan is a pénteki-szombati táncház teszi fel a programsorozatra a koronát.

A legifjabb korosztályt szombaton családi programokkal, gyereklőadással, koncerttel szólítjuk meg, s igen népszerű a gyerektáncház is.

Nem titkolom, nagy várakozással tekintünk a közel három napra, amire az egész Kárpát-medencéből érkeznek vendégek.”

Bővebben a rendezvény programjáról a következő elérhetőségen lehet tájékozódni: <https://ehh.ro/programok/erdelyi-tanchaztalalkozo/> (közlemény)

Tanulmányi ösztöndíjak

A csütörtöki ülésén a kormány jóváhagyta a tanulói ösztöndíjak odaítélésének módszertanát. A kormányhatározat négy típusú ösztöndíjról rendelkezik.

A havi 450 lejes érdemösztöndíjra a 9-esnél nagyobb médiájú diákok jogosultak, de osztályonként a tanulónak legfeljebb a 15 százaléka. Emellett érdemösztöndíjban részesülnek az országos és nemzetközi tanulmányi és tantárgyversenyeken díjat nyert tanulók. A havi 300 lejes szociális ösztöndíjat a hátrányos anyagi-társadalmi helyzetű tanulók igényelhetik a tanévkezdéstől számított 25 naptári napon belül. Odaítélésének egyik kritériuma a családtagonkénti havi nettó jövedelem, de az árva és félárva, az egyszülős családban nevelkedő, valamint a daganatos és/vagy krónikus betegségekben szenvedő iskolások is jogosultak rá. A szintén havi 300 lej értékű úgynevezett technológiai ösztöndíjat azok a szakközépiskolások igényelhetik, akik az előző tanévben valamennyi tantárgyból „nagyon jó” minősítést szereztek, a magaviseleti jegyük pedig 10-es volt. A kiskorú anyáknak szánt ösztöndíj az iskolaelhagyást hivatott megelőzni, havi összege 700 lej lesz – közölte a kormány. A tájékoztatás szerint az iskoláknak minden hónap 20-áig kell kifizetniük az előző hónapra járó ösztöndíjakat. A becslések szerint decemberig a tanulói ösztöndíjak mintegy 4 milliárd lejes terhet rónak a költségvetésre. (Agerpres)

Közvitán a képességfelmérő vizsgák menetrendje

Közvitára bocsátotta szerdán az oktatási tárca a másodikok, a negyedikesek és a hatodikosok országos képességfelmérő vizsgáinak menetrendjéről szóló miniszteri rendeletet.

Eszerint a másodikos gyerekek íráskészségét anyanyelvből vagy – a román tannyelvű osztályban tanulók esetében – román nyelvből 2026. május 12-én mérik fel, május 13-án olvasási készségeiket értékelik, és május 14-én kerül sor a matematikatudásuk felmérésére. A nemzeti kisebbségekhez tartozó másodikosok május 15-én román nyelvből vizsgáznak. A tervezet szerint a negyedikeseknek május 19-én román nyelvből, május 20-án pedig matematikából és természettudományokból mérik fel a tudását. Május 21-én anyanyelvből vizsgáznak a nemzeti kisebbségekhez tartozó tanulók. A hatodik osztályosok képességfelmérője a következő ütemterv szerint zajlik a tervezet szerint: május 26-án román nyelvi és kommunikációs készségek, május 27-én matematika és természettudományok, május 28-án anyanyelvi nyelvi és kommunikációs készségek. (Agerpres)

Hibaigazítás

Az augusztus 30-án a MÚZSA című mellékletünkben megjelent, a kolozsvári Kriterion Könyvtár avatásával kapcsolatos cikk illusztrációjába egy kis hiba csúszott: a Deák Ferenc évfordulós könyvborítója cím alatt közölt könyvborító a Kriterion 50 éves évfordulójára készült, és Matei László képzőművész tervezte – Deák Ferenc a könyv megjelenésének idején már több mint hét éve elhunyt. (Születésének 90. évfordulójára valóban készült ünnepi kötet, de azt nem a Kriterion, hanem a Polis jegyzi.) Elnézést kérünk a hibáért a szerkesztőség nevében. A hibát kiigazítottuk.

SÍRKERETEZÉSI munkákat, sírjavítást vállalunk mozaikból, gránitból, 30 év tapasztalattal, garanciával, 15%-ig terjedő kedvezménnyel.

**Tel. 0744-616-250,
0744-249-414.
(26268-I)**

ELADÓ a nyárádszeredai gyümölcsprés. Érdeklődni a 0740-310-168-as telefonszámon lehet. (26515-I)

Küldőpapírral ingyenes tüdőgyógyászati vizsgálat és légzőszervi rehabilitáció a Procardia Egészségügyi Központban!

Dr. Friss István tüdőgyógyász szakorvos gondoskodik arról, hogy Ön visszanyerje az egészséges légzés örömét! Jöjjön el szakvizsgálatra, ahol időben felismerjük és kezeljük problémáit.

Egészséges légzés = teljesebb élet!

Keressen minket Marosvásárhelyen a Mihai Eminescu utca 3. szám alatt, vagy foglaljon időpontot a **0265/210-087-es** telefonszámon.

KLARA javasasszony 100%-ban megoldja a hozzá fordulóknak problémáját, feloldja a kötést és az átkot, gyógyítja az alkoholizmust, depressziót, impotenciát, epilepsiát, a meddőséget és sok minden mást.

Visszanyerheted nyugalmadat és lelki békédet, gyógyítja a sebzett lelkeket, megmondja a jövődet, bármilyen természetű kívánságod valóra válhat.

Klara javasasszony visszahozza a szeretett személyt, a boldogságot, jólétet az életedbe. Tarot-kártyából megnézi a múltat, a jelent és a jövőt, bármilyen egyéb problémában, pl. hogyan kerülj el az életedet befolyásoló rossz dolgokat, tanácsot ad.

Tel. 0742-450-214, Klara látnok. (Fizetett hirdetés: mp.)

ROSALIA vagyok, egyik legfiatalabb jótevő, tisztánlátó, gyógyító, segítségére lehetek különféle gyógymódokkal, talizmánokkal, szentelt olajjal és imával. Segítettem már betegeknek, alkohol-, drog-, szerencsejáték-függőknek, elvált embereknek, depresszióban szenvedőknek, feloldottam kötéseket. Keressen bizalommal a Facebookon vagy a WhatsApp-on, **0767-615-296**, és nem fog csalódní.

Elmondhatom az igazságot mindenről, ami a szent kártyáimban és mindenki aurájában kinyilatkoztatott nekem. (Fizetett hirdetés: mp)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (26263-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz **SOFÓRT**. Tel. 0744-644-026. (68786-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 3849 négyzetméteres beltelek és 54 négyzetméteres szoba Székelyvajában. Tel. 0745-657-056. (26513-I)

ELADÓ szőlőprés. Tel. 0742-908-382. (26518-I)

LAKÁS

KIADÓ a Grand Hotel mellett egy garzon igényesnek. Ár: 250 euró/hó. Tel. 0742-679-659. (26496-I)

ELADÓ kétszobás téglá tömbházlakás a Kövesdombon, 3. emeleten; kutyaólak és házi bor. Tel. 0742-424-045. (26516-I)

KÜLÖNFÉLÉK

RENDELÉSRE BÚTORT készítenek. Tel. **0748-691-858. (68310-I)**

KÜLSŐ redőnyöket, szúnyoghálót készítünk. Tel. 0744-121-714. (26450)

KŐMŰVESMUNKA, tetőjavítás, cserépforgatás, kerítéskészítés, saját anyagból is. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0754-300-481, 0722-137-529, Attila. (26367-I)

VÁLLALUNK háztetőmosást, festést, járda-, térkőtakarítást, -festést. Tel. 0774-574-527. (26257-I)

VÁLLALUNK fűnyírást, fakivágást, bokornyírást. Tel. 0770-621-920. (26258-I)

KERESEM azt a hölgyet (Gyulakután volt tanárnő, fia Düsseldorfban él, ott doktorált), akivel együtt utaztam Dortmundból Vásárhelyre. Kérem, hívjon a 0747-485-962-es telefonszámon. (26479-I)

ÁCSMUNKÁT, tetőfedést, felújításokat, bel- és kültéri munkát, vakolást, meszelést, szigetelést, kisebb munkákat, festést, filagória készítését vállaljuk. Tel. 0756-849-695, Mihály. (26484)

ÁCS-TETŐFEDŐ bádogos, munkát vállalom: új tető ácsolását, fedést cseréplemezzel, szigetelést, csatornatisztítást, -javítást, -cserét, cserépforgatást, -tisztítást. Tel. 0712-288-635. (26444)

BÁRMILYEN típusú tetőfedést, kisebb javításokat, külső-belső munkákat vállalom. Tel. 0721-064-036. (26503-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Mélyen együttérzünk kollégáinkkal szeretett édesapja, id. BÁRÓCZ LÁSZLÓ elvesztése miatt érzett fájdalmában. Ószinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak. Az Országos Közegészségügyi Intézet marosvásárhelyi munkaközössége. (p-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk a szerető férjre, édesapára, nagyapára, dédire,

TŐKÉS LAJOSRA

szeptember 6-án, halálának első évfordulóján. Az idő múlhat, de emléked mindig velünk marad. Emlékét őrzi szerető felesége, lánya, veje, unokája és annak családja, illetve mindazok, akik szerették, tisztelték. (26495-I)

Fájó szívvel emlékezünk

FÜLÖP ZSIGMONDRA

halálának harmadik évfordulóján. Köszönjük a sorsnak, hogy miénk volt és marad, mert aki szívünkben él, mindig velünk van.

Úgy voltál jó, ahogy voltál, csak még lennél, csak még volnál!
Nyugodj békében! Szerető feleséged, két fiad, két menyed, két unokád. (26506-I)

1965–2025

60. érettségi találkozónkon kegyelettel, szeretettel és hálával emlékezünk volt **TANÁRAINKRA, OSZTÁLYTÁRSAINKRA**, kiké az örök csend és nyugalom. A Nyárádszeredai Középiskola 1965-ben végzett öregdiákjai. (26504-I)

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 7-én a marosvásárhelyi

DÁNIEL ROZÁLIÁRA (Dudus, Duci)

halálának harmadik évfordulóján. A Bolyai líceum sporttagozatán végzett, tevékeny tagja volt a Maros Művészegyüttesnek, a közéleti vállalatnál gyakorolta hivatását. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi szerettei.

István. (26501-I)

„A vágyak bágyadt hegedűjén/ Gyászindulót húzok neked.../ Elhantolt álmaim zokognak/ A horpadt öblű hegedűn,/ És könnyeim, az eltítkoltak,/ Hullnak a húrra keserűn.”

Szomorú szívvel emlékezünk a legdrágább édesapára,

DANGULY ALBERTRE

halálának 35. évfordulóján.

Kedves lény, mosolya, szeretete örökre élni fog bennünk. Soha nem felejtünk, drága **ÉDESAPÁNK!** Szerető lányai: Éva, Icu és Jutka, valamint családjuk. (26518-I)

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 6-án a szeretett férjre, édesapára, nagyapára, apósra,

RUS NICOLAE (Nicu)

villanszerelőre halálának első évfordulóján. Nyugodj békében! Szeretteid. (25-6519-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy

id. BÁRÓCZ LÁSZLÓ
nyugalmazott agrármérnök,

férj, édesapa, nagytata, rokon, jó barát és ismerős, életének 89. évében, 2025. szeptember 2-án csendesen megpihent.

Drága halottunkat szeptember 5-én 14 órakor kísérik utolsó útjára a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából, református szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Gyászoló szerettei. (-I)

Mély fájdalommal a szívünkben tudatjuk, hogy a nagyon szeretett feleség, édesanya, nagymama és testvér, a péterlaki születésű

LUKÁCS KLÁRA

életének 75. évében elhunyt. Örök nyugalomra helyezték szeptember 6-án, szombaton 15 órakor a mezőbergenyei református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Patricia Gucci
GUCCI
Egy sikeres dinasztia története

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Leiner Laura
40 NYÁRI NAP

Leiner Laura
40 nyári nap

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

NŐSZEMKÖZT
nehézebb férfi generáció
péntek 21 óra

ÉTV
ERDÉLY TV

RADIO KOKO

ONLINE STREAMING

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Gyors műszaki vizsga, fejfájás nélkül.

VALÓSZÍNŰLEG A KÖRNYÉK LEGELŐNYÖSEBB AJÁNLATA

Foglaljon időpontot a WWW.TRANSPORTLOCAL.RO weboldalon.

**BÓNUSZ
KÜLSŐ MOSÁS**

CITP
TRANSPORT LOCAL
Târgu Mureș • Marosvásárhely
KÖZSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT